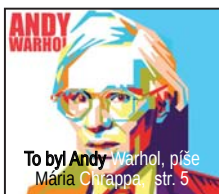

Z návštěvy GK ČR
ve Winnipegu, str. 1

To byl Andy Warhol, píše
Mária Chrappá, str. 5

Návrhy na památník obětem,
hlasujte, str. 6

Josef Hora v divadle
Josefa Čermáka, str. 7

Hold Petra Kohouta
M. Formanovi, str. 10

March 16, 2017

No 4 (2900)

Volume 68 • \$3.75

Published every third Thursday
17 issues a year
ISSN 08329-2668
Publications # 2206013

NOVÝ DOMOV

Printed for the
Government of Canada
Funded by the
Government of Canada

Canada

THE NEW HOMELAND

www.masaryktown.ca

PRAVDA VÍTEŽÍ!

CANADA'S CZECH AND SLOVAK NEWSPAPER PUBLISHED BY MASARYK MEMORIAL INSTITUTE INC. SINCE 1950

GK ČR NAVŠTÍVIL WINNIPEG

Toronto (dm) Ve dnech 15. – 17. února uskutečnil generální konzul České republiky v Torontu Ivan Počuch v doprovodu ekonomického diplomata GK Toronto Davida Müllera pracovní cestu do Winnipegu, provincie Manitoba. Během své cesty se diplomat setkal s vrcholnými představiteli vlády provincie Manitoba, zástupci klíčových podnikatelských sdružení, zástupci české krajanové komunity a přednesl přednášku pro členy Canada International Council. V rámci svého jednání se členem vlády, ministrem pro růst, podniky a obchod Cliffem Cullenem, probíral Ivan Počuch zejména otázky hospodářské spolupráce na úrovni provincie Manitoba, včetně možnosti identifikace vybraných sektorů, ve kterých by byl největší přínos českým i manitobským společnostem, například letecký průmysl. Ministr Cullen potvrdil zájem Manitoby na navazování nových obchodních vazeb v Evropě.

Na jednání s ministrem Cullenem navázala schůzka Ivana Počucha s ministryní pro sport, kulturu a kulturní dědictví Rochelle Squires, se kterou mimo jiné probíral možnost zorganizování českého filmového festivalu ve Winnipegu a synergie, které vytváří kulturní spolupráce pro posilování vzájemných vztahů, včetně hospodářských. Během jednání se zástupci podnikatelského sektoru Ivan Počuch postupně jednal s Donem Leitchem, prezidentem Business Council of Manitoba, Chuckem Davidsonem, prezidentem Manitoba Chamber of Commerce, Lorenem Remillardem, prezidentem Winnipeg Chamber of Commerce a Mariette Mulaire, ředitelkou World Trade Center Winnipeg. Byl je pro ně Česká republika relativně nový partner, vnímají potřebu rozvíjet obchodní vztahy Manitoby i mimo své stávající partnery směrem do Evropy a projeví velký zájem o

další spolupráci. Všichni partneři vyjádřili také připravenost přivítat v Manitobě české společnosti. Významnou součástí setkání také představovala schůzka se zástupci české komunity, Českého a Slovenského sdružení a Czech Benevolent Society ve Winnipegu. Ivan Počuch ocenil činnost krajanových sdružení a krajanům představil své hlavní plány a zamýšlené aktivity jako generálního konzula. Potvrdil také, že má zájem s krajanovou komunitou ve Winnipegu v rámci možnosti Generálního konzulátu těsněji spolupracovat. Na okraj celé cesty také Ivan Počuch přednesl přednášku pro zástupce Canadian International Council, zaměřenou na současnou bezpečnostní, hospodářskou a politickou situaci v Evropě. ■

ZDROJ: [HTTP://WWW.MZV.CZ/TORONTO/CZ/INDEX.HTML](http://www.MZV.CZ/TORONTO/CZ/INDEX.HTML), FOTO DAVID MÜLLER

ČSSK se připravuje na svůj 66. kongres

Organizace Českého a Slovenského sdružení v Kanadě se v tomto čase scházejí na svých členských schůzkách, aby zhodnotily roční aktivitu. Situace je poměrně složitá a plošně se projevuje fakt shodný pro všechny ještě zbývající odbočky – postupný úbytek členů, zejména nedostatek mladých lidí, kteří by mohli přinést

nový impuls k aktivitě.

Z jakého důvodu by měli přijmout členství v této organizaci, která jako jediná naše komunitní nese status politická? Vyjme-li krátce z její bohaté historie: ČSSK je pokračovatelem organizace České národní sdružení Čechů a Slováků v Kanadě, která byla založena v roce 1939 po Mni-

chovském diktátu. V té době měla až 96 odboček po celé Kanadě s více než 6000 členy. Její nejzávažnější aktivitou v té době byla sbírka financí na podporu úsilí mnoha mladých mužů, kteří se rekrutovali za II. sv. války právě z kanadských komunitních oblastí. Z těchto důvodů Kanadané českého a slovenského původu nikdy nebyli považováni v Kanadě za nepřátelskou menšinu bez ohledu na situaci v jejich mateřských zemích.

Zrovna tak po únorovém puči v roce 1948 a po okupaci Československa v roce 1968 Sovětskou armádou podporovalo a sponzorovalo mnoho uprchlíků z Československa. Sdružení také apelovalo na kanadské a světové politiky a veřejnost, aby protestovali proti situaci v Československu. ČSSK se zastávalo a zastává práv Kanadanů českého a slovenského pů-

vodu u kanadské, české a slovenské vlády ve věci prosazování zákonů o občanství včetně dvojího občanství, korespondenční volby, restitucí, srazovala se o odstranění vizové povinnosti atd. A v neposlední řadě různými přístupnými formami propaguje kanadskou, českou a slovenskou kul-

výboru se konaly volby nového. Radmila Locherová se rozhodla zůstat ve výboru, ale už ne jako předsedkyně. Touto funkcí byl pověřen jednomyslným souhlasem členské schůze Martin Jelinowicz. Vzhledem k počtu členů (s radostí byla přijata Olinka Turková), se bude spíše jednat o klubovou činnost, jako je promítání filmů a vedení diskusí u příležitosti různých politických či kulturních výročí či o podnětné akce vedoucí ke spolupráci s ostatními organizacemi komunity v Torontě, jako je kupř. MMI či Nové divadlo.

Jednání 66. kongresu ČSSK v Kanadě, který se koná v Edmontonu ve dnech 9.-11. června, se zúčastní nový předseda, jednatelka odbočky Barbara Sherrifová a místopředsedkyně odbočky Radmila Locherová. Členové organizace poděkovali Radmile Locherové za její obětavou a dlouholetou práci pro komunitu. V činnosti neustala ani v době nemoci, ani když se stala dvojnásobnou babičkou. Konečně, celý její život je naplněn péčí o druhé, o rozvoj organizací v komunitě, spoluprací s lidmi, kteří třeba jen na čas navštíví Kanadu, zejména o mladé, jenž hledají pravdu minulosti lidí žijících z politického důvodu v exilu. (K životní aktivitě Radmily Locherové se vrátíme příště.) FOTO: RADMILA LOCHEROVÁ S BARBAROU SHERRIFOVOU

tu v Kanadě i v České a Slovenské republice. Každá odbočka pracuje v rámci své působnosti s cílem podpořit soudržnost komunit, udržovat české a slovenské tradice a jazyk na území adoptované vlasti. Torontská odbočka se také snaží reagovat na neaktuálnější události ve staré i nové domovině. Její členové se sešli na výroční schůzi 5. března, aby zhodnotili práci uplynulého roku a připravili osnovenou činnost pro další rok. Po udělení absolutoria stávajícímu

TRADIČNÍ VELIKONOČNÍ TRHY

Přijďte s rodinami a svými
přáteli, všichni jste vítáni

Restaurace Praha na Masaryktownu

Sobota 8. dubna 2017
od 10.00 hodin

Nabídka:

ooo tradiční velikonoční
produkty

ooo česká kuchyně

ooo příjemné posezení
s přáteli

Masaryk Memorial Institute • 450 Scarborough Golf Club Road, Toronto, ON • Info úřadovna MMI (416)439-4354

KE DNI

Kdybych měla poukázat na to, co mě v poslední době zaujalo nejvíce, pak by to byla především (a konečně také něco jiného, nežli Trump) předvolební atmosféra v Česku, a ve světě pak neskrytá válka mezi Nizozemskem a Tureckem. Na obou polích je to zhavě, i když pro svět důležitější je vyústění a závěr toho druhého.

Ve staré domovině si v současné době ohřívají kamínka jak se jen dá poslanci, protože se blíží boj o výhodné křeslo, pozici, o možné výdělky navíc bez velkého přičiňování za různé náhrady atp. Jen pro zajímavost, podle iDnes.cz z ledna t.r. se platy poslanců přehouply přes 70.000 Kč, další desetitice ale mohou zákonodárci čerpat právě na různých náhradách: každý poslanec má k dispozici celkem sedm druhů náhrad. Čtyři z nich má zaručené většina z nich - na reprezentaci, na administrativní a odbornou práci, na mzdy svých asistentů a také na telefon. Další dvě jsou vázány především na místo, odkud zákonodárci pocházejí, a kde má kancelář. A poslední náhradu na ubytování mohou čerpat pouze ti, kteří nebydlí v Praze. V průměru zdaleka nejvíce stály stát náhrady, které si k platu připsali poslanci z řad komunistů, konstatuje iDnes.cz. Nejspěšnější v tomto směru byl komunistický poslanec z Ostravy, příhodného jména René Číp, kterému stát v roce 2015 k platu na všech náhradách vyplácel v průměru 147.500 Kč měsíčně. Prostě číman. Průměrná mzda v republice činí 28.152 Kč, ale v Praze díky takovému poslancům-čímanům už hovoříme o 35.385 Kč. Pro porovnání také exponovaného povolání, ale s nesrovnatelně vyšší zodpovědností: ve státní nemocnici mají lékaři měsíčně v průměru 66.373, v nestátní 58.828 Kč - včetně přesčasů a odměn, oznamuje deník.cz. V blízkém tamějších "nerozvoje" zahraničí mají platy trojnásobné, a proto se v Česku (stejně jako u bratů na Slovensku) vynořuje další problém, lékařské židle zůstanou prázdné - zatímco poslanecké budou přelidněné. I když rozum říká, že na tak malý stát, jakým je Česko, tak velká administrativa je doslova přepych - ne prosím kapitalistický, protože kapitalista nemakačenky v kancelářích neživí ani neskládá... Wikipedia nám prozradila, že Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR má 200 poslanců volených na 4 roky. Nelze se tedy co divit, že po čtyřech letech mlsání se od žlabu těžko odstupuje. Ale to nejlepší teprve přichází: na webu /volby-do-poslanecke-snemovny.cz se dozvíte, jak to s tou demokracií v Česku je: zřejmě dobře, pokud je počet stran měřítkem - tam napočítáte přes stovku různých stran, do kterých se můžete angažovat, a když se vám žádná z nich nelíbí, nevádi, založíte si se svými kumpány novou. A tak nevím,

> 4

SPOLEČENSKÝ KALENDRÁŘ SPOLEČENSKÝ KALENDRÁŘ

TORONTO

► SO 08.04. - tradiční velikonoční trhy pořádá Masarykův ústav v restauraci na Masaryktownu, info (416)439 4354. Prodejní stánek k dispozici.

► ČT 27. 04. (do PO 1.5.) - pořádá Generální konzulát ČR v Torontu festivalový týden českého filmu Czech That Film, kino Revue, 400 Roncesvalles Ave, Toronto

► NE 23.04. ve 14.00 výroční schůze MMI, společenská místnost 450A Scarborough Golf Club Rd., Toronto, info: (416)439 4354

► PÁ-NE 28.04.(do 30.04.) - představení Nového divadla Jednotka intenzivní lásky s hostujícím dramatikem, režisérem a představitelem hlavní role Antoninem Procházkou, převzatá režie Dáša Beláčiková, v PÁ premiéra ve 20.00, SO repríza ve 16.00 a 20.00, NE repríza jenom jednou v 16.00 h. Maja Prentice Theatre, 3650 Dixie Rd., Mississauga, info a rezervace: (416)463-3182, emailen nove.divadlo@gmail.com. Kolačky, zákusky a chlebičky připravují manželé Královi.

► SO 29.04. - Východná Slovak Dancers - annual dinner dance, doors open at 6.00 pm, dinner at 7.00 pm, dancing to the DD Band, Sts. Cyril and Methodius Church Hall, 5255 Thornwood Dr., Mississauga, ON, tickets: adults 40.00, students 30.00, children (12 and under) 15.00 CAD. Info a rezervace: (647) 680 3115, (416)575 3227, (416)806 4420 anebo info: info@vychodna.com, web www.vychodna.com

► SO 03.06. v 18.00 - Pavol Hammel, populární slovenský zpěvák hostuje v hale kostela sv. Cyrila a Metoděje, info a rezervace (905)812-5503 nebo www.vstupenky.ca

► NE 04. 06. v 11.00 - Česká národní pouť Midland

► PÁ-NE 09.06-11.06 - Výkonný výbor pořádá 66. Kongres ČSSK v Kanadě, na který zve všechny zájemce - Edmonton, Alberta, info. www.cssk.ca

►►► UPOZORNĚNÍ: v neděli 30. dubna se koná koncert pianistky Slávky Vernerové - Pěchočové v rámci Nocturne ve městě a zároveň poslední divadelní představení komedie Jednotka intenzivní lásky v provedení Nového divadla v Torontu.

Listky si lze objednat v předstihu na obě kulturní akce:

● koncert (416)481-7294 ● divadlo (416)463-3182 (hraje také v PÁ 28.4. a SO 29.4. - viz info výše)

NOKTURNA VE MĚSTĚ

► NE 26.03. v 17.00 - Radim Zenkl - flétna, kytara a mandolína, doprovod Miro Letko, restaurace Praha na Masaryktownu (rozhovory na str. 8, 9)

► NE 30.04. v 17.00 - Slávka Vernerová-Pěchočová, piano, kostel sv. Václava, Toronto

► NE 28.05. v 17.00 - Emil Viklický a Jiří Lábus - jazz piano a narrator, restaurace Praha na Masaryktownu

Adresy: - kostel sv. Václava, 496 Gladstone Ave., Toronto (stanice metra Dufferin a Bloor) - restaurace Praha, 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto (jižně od Lawrence Av., východně od Markham Rd.). Individuální lístek 25.00, studenti u dveří lístek 15.00, info: www.nocturnesintheatry.com nebo (416)481-7294.

SOKOL TORONTO

SO 06.05. v 16.30 (do 18.30) - Children's gymnastics competi., 601 Magnetic Dr., Unit 21, North York, info: ivancurilla@gmail.com; hermaneks@yahoo.ca NE 07.05. ve 12.00 - Spring festival, St. Wenceslaus Church, 496 Gladstone Ave, Toronto, info: hana.jurasek@yahoo.ca

SO 10.06. v 16.30 (do 18.30) - Last day for children's classes, 601 Magnetic Dr., Unit 21, North York, info: ivancurilla@gmail.com; hermaneks@yahoo.ca PO 12.06. ve 20.00 - Last day for volleyball for sesason, G.Harvey C.I., 1700 Keele St. info: hermaneks@yahoo.ca

ST 14.06. ve 20.00 - Last day for adult classes of the season, G.Harvey C.I., 1700 Keele St., info: hermaneks@yahoo.ca

SO 17.06 - PICNIC, info: ivancurilla@gmail.com; hermaneks@yahoo.ca PÁ-NE 22-25.06. - ASO Slet in Cedar Rapids, Iowa, USA, info: rtmej@rogers.com and aso@american-soko.org

SO 24.06. NEBO NE 25.06. - Czech and Slovak day, Masaryktown, datum bude upřesněno

SO 12.08. (rain day 13.08.) - Sokol Canada Summer Games, Masaryktown, info: rtmej@rogers.com

ČESKÁ TV NOVÁ VIZE

► SO (každá) v 10.00-10.30 a ST (každou) v 7.00 opakování - vysílá Nová Vize v dosahu Ontario na stanici OMNI 1 (v Torontu kanál 47/kabel 4 a 169), producentka Markéta Slepčíková, tel: (647)892-6912, Nova Vize, 7 Auburn Av., Toronto, ON, novavize.ca@gmail.com, www.novavize.com - některé TV programy.

SLOVENSKÁ TV SLOVENSKÝ SVET

► SO (každá) v 10.30-11.00 a ST (každou) v 7.30 opakování. Producentka Katarína Homolová. Tel: (647)233-3105, email: slovenskysvet@gmail.com, www.tvsejna.com

ČESKÁ ŠKOLA TORONTO

► SO (každá) 10.00 - 12.00 - Česká doplňovací škola MMI pro děti 5-12 let, učebna na 918 Bathurst St., Toronto. O objektu: www.918bathurst.com. Přiv

veďte svoje děti s jakoukoliv úrovní znalosti češtiny. Všechny jsou srdečně vítány. Více informací: paní Iva (416)439-4354.

ČESKÁ A SLOVENSKÁ ŠKOLA KITCHENER

► SO (každá) 9.00 -11.30 - pro děti ve věku 4-14 let, St. Francis School, wing A, 154 Gatewood Rd., Kitchener. V případě zájmu kontaktujte: Mirka Pirová mirka.pirova@wcdsb.ca, slovenština Vanda Gabajová vanda.gabajova@wcdsb.ca. Info také na: www.kwczechsandslovaks.com.

ČESKÁ ŠKOLA OAKVILLE

► SO (každá) 09.30 - 12.00 - Česká doplňovací škola pro děti ve věku 4-12 let, kterou provozuje Holy Family Catholic School, 1420 Grosvenor Street, Oakville, ON L6H 3L2, HCDSB-International Languages. Info: učitelka Renata Freibergová, tel. (416)887-9863, email: renata_freiberg@yahoo.com.

SLOVENSKÁ ŠKOLA MISSISSAUGA

► SO 09.00-11.30 (každá) - Blessed Teresa of Calcuta Elementary School, 1120 Runningbrook Dr., Mississauga, vyučuje Daniela Kramáriková, (647)834-8020, daniela@gmail.com.

CALGARY

► ČT 23.3. v 18.00 - výroční schůze ČSSK, Royal Canadian Legion na Edmonton Trail. Upřímně zve a přivítáme každého člena a nového zájemce komunity s novými návrhy při dobrovolné činnosti spolku. Těšíme se na vás.

► Tiskové Calgarské Listy (CL) se vydávají 4x do roka - \$15.00. Noví zájemci o tento krajany oblíbený časopis se mohou přihlásit u redaktora CL Vladimíra Mašaty na tel.(403)289-7244 nebo email vlamasata@gmail.com, nebo vyžádejte písemně: Czech and Slovak Association Po Box 355 Calgary, AB T2P 2H

ČESKÁ A SLOVENSKÁ ŠKOLA

► SO v 09.30 - 11.30 (každá, kromě dlouhých víkendů) - Česká škola o třech třídách - školka Kulihrašek (pro děti do pěti let českých a slovenských rodičů), škola (pro děti do pěti let a pro dospělé). Vyučování pokračuje v The Village, 4039 Brentwood Rd., NW, Calgary. Informace podá Yvea Zaela (email: yvea.zaela@hotmail.ca, nebo tel.: 403-228-0126) také Facebook Ceska skola Calgary.

► SO v 09.30 - 11.30 (každá, kromě dlouhých víkendů) - Česká knihovna se zhruba pěti sty nových titulů je otevřena v průběhu vyučování České školy. Seznam knih je k dispozici na Facebook Ceska skola Calgary.

► SO v 09.00 - 11.00 (každá, kromě dlouhých víkendů) - Slovenská škola s třídami pro děti a dospělé a knihovnou. Vyučování pokračuje v The Village, 4039 Brentwood Rd., NW, Calgary. Info: Eva Hadzimka: hadzimka@yahoo.com, www.skschool.ca nebo Facebook ,skschool.ca"

► PO v 16.00 - 17.00 (každé) Kašpárek (výtvarně-divadelní kroužek pro děti od šesti let) v soukromí „No drop-ins"

Kontakty: Česká škola a Česká knihovna: email: yvea.zaela@hotmail.ca nebo tel.: (403)228-0126; Slovenská škola a Slovenská knihovna: hadzimka@yahoo.com

EDMONTON

► PÁ-NE 09.06-11.06 - Výkonný výbor ČSSK pořádá 66. Kongres ČSSK v Kanadě, na který zve všechny zájemce, Edmonton, Alberta, info. www.cssk.ca

► Web ČSSK - na web bylo vloženo další pokračování oblíbené krajanské hry Riskuj, krajane! - najdete ji na http://www.cssk.ca/riskuj_krajane/hra/riskuj-krajane-17.html. Hra na online je určena každému - prověřte si znalosti o své vlasti! Základem společenské hry populární televizní hry znalostí Jeopardy. Přijíme dramatické napětí! Hráče zdraví výbor ČSSK Edmonton a studenti Gymnázia Jirkov

KITCHENER-WATERLOO-GUELPH

ČESKÁ A SLOVENSKÁ ŠKOLA

► SO 09.00-11.30 (každou) - St. Francis Campus, 154 Gatewood Rd., Kitchener, wing A. Výuka je zdarma pro děti ve věku 4 - 13 let (JK a G8). Info výše v sekci Česká škola.

► Zpravodaj Dobry den! do světa vypravují zodpovědná redaktorka Eva Kratochvilová a výtvarnici Lida Baušová a Josef Kratochvil.

► ÚT od 19 - 20.00 (každé) - sokolové pobočky v KWG cvičí v Elizabeth Ziegler School, 90 Moore Ave. S, Waterloo. Info Jana Kargerová (519)664-3450 a Marcela Lukavská (519)265-4141.

MONTREAL

► ST 22.03. ve 12.30 - schůzka klubu seniorů, Čs. dům, 6540 McLynn Na schůzce 22. února jsme vzpomínali na členy našeho spolku, kteří jsou momentálně buď v nemocnici či v domácím ošetřování. Jak jsme se před pár dny dozvěděli, patří k nim i pan Alois Fogl, který musel být hospitalizován kvůli vyhozené plotýnce. Všichni mu přejeme brzké a úplné uzdravení. Schůzka proběhla tentokrát v duchu přátelského povídání o knížkách, recitovali jsme si básně a vyprávěli si příběhy z dětství a mládí. Po dobrém pohostění jsme si promítli film "Hodinový manžel", při kterém jsme se báječně pobavili. (Iva Radok)

► ÚT 28.03. - výroční schůze odbočky ČSSK, zváni jsou všichni

► členové organizace a ostatní krajané, kteří by chtěli pomoci s našimi podniky. Prosíme, abyste svoji účast ohlásili předem (Ema Košacká, tel. (514)735-5795 nebo Alena Martinů tel. (514)484-6177.

► SO 15.04. v 15.00 – oblíbené velikonoční malování vajec a pletení pomalůzky pro děti plánuje ČSSK a Sokol. Místo ještě upřesníme; vzhledem k množství dětí bychom rádi rezervovali halu ve Westmount Park United Church (tam, kde jsou Mikulášské nadílky). Oznámení bude v příštím čísle Montrealského věstníku. (AM)

► NE 23.04. v 11.00 - misie sv. Václava - upozorňujeme, že v březnu se česká mše nekoná. Přejít se setkáme se v dubnu v kapli ve 3. patře budovy Loyola High School, 7272 Sherbrooke Street West. (Rose Mary Strban)

► ST od 20.00 (každá) - sokolský volejbal - noví zájemci, volejte manžele Hřibovy (514)683-2092, tělocvična školy Coronation na rohu Van Horne a Victoria (metro Plamondon)

► Příští dětský tábor Hostýn se bude konat opět v červenci po dobu 3 týdnů ve dnech NE 2. 7. – SO 22. 7. Ceny zůstávají stejné jako vloni: \$395/týden, \$765/2 týdny a \$960/3 týdny. Každý další dítě ze stejné rodiny obdrží slevu 10 proc. Sociálně slabé rodiny mohou dostat další slevu. Tábor povede osvědčený tým Josef Maxant s Františkem Kaštánkem. Přihlášky na tábor najdete na našem webu www.hostyn.org. Pro informace volejte Josefa Maxanta (450)465-4844 nebo Frantu Kaštánka (514)913-1030. Pište na adresu camphostyn@gmail.com. Těšíme se na vaše děti a vnučata – určitě budou mít nezapomenutelné vzpomínky na tábor Hostýn. (Josef Maxant)

KNIHOVNA ČESKÉHO DOMU

je sbírkou knih, které nám darovali naši krajané. Vzhledem k omezeným prostorům se sem bohužel nevejdě všechno, a tak je výběr omezen. Jsou zde pouze knihy českých autorů v češtině, i když se tu najde i několik překladů českých knih, a je tu sekce překladů knih cizích autorů. Výběr záleží na vkusu našich krajanů, který (jak jsme zjistili) je velice podobný: Čapek, Bass, Němcová, Jirásek, Mácha, Seifert, Páral, Hrabal, Škvorecký, Kundera, jsou tu knihy o Masarykovi, o Praze, knihy 68 Publishers, Index, či dalších exilových nakladatelství. Je tu poezie, klasika, humor, historie, romány, dětské knihy, cestopisy. Co tu není, jsou například slovníky nebo obrazové publikace a nové překlady anglických knih do češtiny. Kvůli nedostatku místa nemůžeme brát knihy zastaralé ať jazykem či obsahem, nebo knihy, které lze snadno dostat v Čechách. Naopak se snažíme doplnit exilovou literaturu (především 68 Publishers).

Máte-li zájem nějaké knížky si vypůjčit, přijďte během jakékoliv akce (schůzka seniorů nebo schůzky spolku) nebo zavolejte Emu Košackou (514)735-5795 nebo Ivu Radokovou (514)747-2096, která se nyní o Český dům a jeho knihovnu stará, abyste si domluvil návštěvu. Určitě si vyberete! (AM)

BLAHOPŘEJEME

Paní SOŇA ZICHERMANNOVÁ se 20. února tohoto roku dožila významných 90 let. Do Kanady přišla ve vlně "osmačtyřicátníků" přes Paříž. Dlouhá léta byla členkou Čs. sdružení a jeho sociálního odboru. Pomáhala s bazarem nejen administrativně ale i hmotně – každý rok napekla spoustu vynikajících ravičků. Hrála velmi dobře na piano a zpívala. Mnozí si ji jistě pamatují z vánočních obědů seniorů, kde s nadšením a radostí doprovázela sborový zpěv na elektronické piano. Blahopřejeme paní Zichermannové k narozeninám a do dalších let přejeme hlavně zdraví a dobrou náladu. (Ema Košacká)

IN MEMORIAM

Oznamujeme, že LUDĚK TRUXA, narozený v Mnichovicích u Prahy, zemřel 23. prosince ve svých 93 letech. V Čechách vystudoval inženýrství a v roce 1949 přišel se svou manželkou Zuzkou, nyní zasloužilou členkou bazarového odboru, do Kanady. Pracoval v Dominion Engineering v Lachine. Měl rád život, byl velký sportovec, hlavně lyžař a tenista, a rád cestoval. V posledních letech trávil s manželkou část zimy v Mexiku. Upřímnou soustrast pozůstale manželce, synovi a ostatní rodině. Věnujeme mu tichou vzpomínku. (Miša Fuchsová)

Paní Ladislava PATRICIE FALTOVÁ zemřela 10. února t.r. ve věku 76 let. Její rodiče odešli z Československa v roce 1950 přes Švýcarsko do Kanady a usadili se v Montrealu. Lada neměla lehký život. V roce 1968 zůstala po automobilové nehodě paralyzována, následoval rozvod a smrt obou jejích rodičů. Před čtyřmi lety ji zemřela sestra Věra, na které Lada velmi lpěla. A k dovršení všeho se pak stala obětí nepoctivé pečovatelské. Ale přes všechnu nepřízeň osudu byla Lada úspěšnou absolventkou univerzity McGill v oboru architektury, učila na Montrealské univerzitě a po celé Kanadě byla uznávaná pro své úsilí ulehčit lidem na invalidním vozíku jejich život. Za

► své návrhy, co se týče norem a zásad pro nejrůznější zařízení pro handicapované, dostala mnoho profesionálních ocenění. Až do posledních let zůstala obdivuhodně samostatná, udržovala svůj dům a podporovala svou rodinu, kterou velmi milovala. Její statečnost a vytrvalost zůstane vzorem pro všechny, kdož ji znali. (AM) Informace z tiskoviny Montrealský věstník, ročník 53, březen č. 7, 2017, který už vyšel, řídí šéfredaktorka: Alena Martinů, tel. (514)484-6177, email: amartinu@yahoo.com, členové red. rady: Alois Fogl, Miša Fuchsová, Ema Košacká, Ludvík Martinů. Finanční příspěvky jsou vítány, adresujte: Ema Košacká, 6542 McLynn, Montreal, QC, H3X 2R6. Šek vystavte na „Czech and Slovak Vestník“.

VANCOUVER

Zpravodaj ČSSK: martajamborova@hotmail.com nebo Czech and Slovak Association, 797-916 West Broadway, Zpravodaj vychází 4x ročně, Redakce: Romana Zeman, Marta Jamborová, I. Šmulíková.

WINNIPEG

► NE 26.02. v 15.00 – CCBA AGM

Pramen je časopis krajské obce Čechů a Slováků ve Winnipegu, vydává jej winnipežská odbočka ČSSK pro krajanů v Manitobě a jinde ve světě.

Vychází čtyřikrát do roka. Adresa "Czech and Slovak Association of Canada, Winnipeg Branch, Att. Pramen, P.O.Box 1732, Winnipeg, Manitoba, Canada R3C 2Z9.

DĚTSKÝ TÁBOR HOSTÝN, který byl založen v roce 1954, se nachází 80 km jižně od Montrealu. Slouží především pro rekreaci dětí ve věku 6 - 16 let. Letos se uskuteční v době 2. - 22 července.

Do tábora přijímáme také děti, které nemluví česky nebo slovensky. Vaše děti či vnučata si z pobytu odnesou nezapomenutelné vzpomínky!

CENA: 960 \$ za 3 týdny. Za každé další dítě ze stejné rodiny je sleva 10%. Vystavujeme potvrzení pro daňové účely.

HLEDÁME VEDOUCÍ K DĚTEM: Přihlášky na tábor nebo formulář „žádost o práci“, fotografie a další informace viz www.hostyn.org.

KONTAKTY: tábor povede jižopatnácté manažér RNDr. Josef Maxant, MSc, tel. (450)465-4844, fax: (450)923-4159, camphostyn@gmail.com; Asistent manažera: František Kaštánek, MSc, člen Canadian Counselling and Psychotherapy Association (CCPA), cell: (514)488-1310, skastanek@sympatico.ca; sekretářka ing. Viera Šebénová, (519)500-3316, kwczechsandslovaks@yahoo.com, pro Česko a Slovensko: Bc. Silvie Mezikřivá, smezirkova@seznam.cz; webmaster: ing. Vašek Kratochvíl, PhD, vktratochvil@gmail.com.

►►► **Do either of you know a man named Jan Kantor?** Moved to Canada in the 40s. He was 17 when he moved here and would be 82 today, he was born 1934.

This man's brother and nephew have been trying to locate him. The last letter the brother received was in 1958 from Toronto.

Please let us know at simoned@celestica.com.

PRO MLADÉ MUZIKANTY, DO 31.5.2017

Český hudební tábor mládeže Fine Arts Camps Europe, propagující myšlenku mezinárodního porozumění prostřednictvím hudby, se uskuteční ve dnech 19.7. - 5.8. 2017 v Horním Jeleni na Pardubicku v ČR. Sejde se tam více než 80 dětí a mládeže ve věku 8 -19 let. Během uplynulých 20 ročníků v táboře hostovali studenti nejen z ČR, ale i z dalších dnes již třiceti zemí světa. Uzávěrka přihlášek je 31.5. 2017.

Session I - (ages 8-19, July 19-29, 2017) Symphonic Ensembles (winds & strings), Recorder Ensemble, International Choral Ensemble, Piano (ensemble), Harp, English Theatre. Session II - (ages 8-19, July 30 - August 5, 2017) Symphonic Ensembles (Winds & strings), Piano (ensemble), Guitar Ensemble, Czech Theatre. Contacts & applications: Czech Music Camp for Youth (Český hudební tábor mládeže), Kolářského 390, 533 74 Horní Jelení, ČR. (Nabídka zaslal ing Josef Kušička, ředitel společnosti, phone: 420 723130004, 420 606 458 314, email: info@chtm.cz, web: www.chtm.cz) ■

tel. (514)385-5153, vseben@hotmail.com; oblast Toronto: Jirka Řehák, tel. (647)723-8871, gkahr@yahoo.com, oblast Kitchener-Waterloo: Blanka Michale: cell:

ČESKÁ KNIHOVNA MASARYKOVA INSTITUTU

ST 16.00 - 21.00 h. Časopisy, DVD, videa historie

Info knihovna paní Dana (416)439-0792

Info kancelář MMI paní Iva (416)439-4354

Adresa: 450B Scarborough Golf Club Rd., Toronto, ON

Číslo 4 vyšlo 16. 3., č. 5 vyjde 6. 4. 2017, uzávěrka je 31. 3. Rychlý kontakt a předplatné: (647)770-1713 email: vera.toronto@gmail.com

Předplatné se automaticky prodlužuje, není-li písemně zrušeno.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund (CPF) of the Department of the Canadian Heritage.

Canada

Život tropí hlouposti. Jak jsem tak pročítal českou internetovou blogosféru, všiml jsem si jednoho pozoruhodného příspěvku. Dozvěděl jsem se, co se může přihodit člověku, který se na americké straně Atlantiku seznamuje s článkem mladého českého komunisty. Napsal o tom Martin Braun, který sám sebe definoval jako muže „z Kanady hřejícího si kostru na Floridě“.

Pročítal právě mudrování soudruha Petra C., který, ač je to k nevíře, propaguje ve svých textech komunistický pohled na svět. Rozumíte tomu? Mladý člověk propaguje komunistické vidění světa. Jenomže: kolik takových lidí doma máme! Možná víc, než jsme si v listopadu 1989 dokázali představit, že jich po bezmála třiceti letech bude. Zákonem z roku 1993 byl sice komunistický režim 1948-1989 označen jako zločinný, přesto jedním z místopředsedů české dolní parlamentní komory je Vojtěch Filip, šéf komunistické strany. Je obtížně představitelné, že by vrcholným představitelem demokratického parlamentu České republiky mohl být předseda neonacistické partaje. Zvláštní nepoměr ve prospěch komunistů.

A jak se tak český Kanadan na Floridě probíral textem komunisty Petra, a při tom se u něj „střídaly výbuchy smíchu a vzteku“, stala se zvláštní věc. Napsal o tom: „Najednou kouknu do kalendáře a ejhle. No jo, osmý březen se blíží. To to uběhlo. Toho dne, osmého března 1932, se narodil Josef Mašín.“ Do-

Paradox všedního dne

Lubomír Stejskal

dal, že vážně netuší, proč si na něj vzpomněl právě u článku komunisty Petra. Nicméně, když už se tak stalo, chtěl by Josef Mašínovi prostřednictvím svého blogu popřát všechno nejlepší a ať mu ještě dlouho slouží zdravíčko.

Autor této zkušenosti konstatoval: ještě že ten článek komunisty Petra vyšel, jinak by prý na toto významné výročí mohl zapomenout. Z toho bychom mohli udělat obecný závěr, v čem mohou být komunisté užiteční. Abychom si my ostatní, kdykoli nás začínou obtěžovat politickými poučkami a předkládat nám své vidění dějin a současného světa, připomněli všechny hrůzy a zvěrstva, kterých se dopouštěli na nevinných občanech, všechno to utrpení a pošlapání svobody a lidské důstojnosti; to, že nás zaprodali cizí moci, v jejichž službách a v jejichž zájmu národ zotročili. Když už komunisté legálně fungují (jako daň za svobodu), tak ať slouží jako varovný maják. S nápisem: „NEVER MORE!“

Martin Braun si je dobře vědom mizivé šance, že by Josef Mašín četl právě jeho blogy. Nejspíš má pravdu. A tak mě napadlo: možnost, že by se mu dostalo do rukou toto číslo Nového domova je snad o poznání větší. Proto jsem se rozhodl přetlumočit do tohoto článku jeho myšlenky včetně dodatečné gratulace Josef Mašínovi. Z opačné strany Atlantiku se k ní rád a vřele připojuji. ■

Člověk si dovede představit ledačo, třeba i to, že by nám uši namísto na hlavě rostly někde na zádech nebo na krku. Je to sice představa víc než úsměvná, ale vidět některé lékaře (samozřejmě i paní doktorky) s ušima na krku, to není zas tak ani neobvyklé, ani úsměvné. Jistě už tušíte, že ony uši nejsou v mluvě lékařů nic jiného než fonendoskop, známý to „ohýbný přístroj k nepřímému vyšetřování“, jak praví slovníky cizích slov. No a pokud snad někdy zaslechnete v nemocnici pana doktora, jak říká, že jde dusit, pak vězte, že je to anesteziolog, který odchází na sál uspat někoho z nás, aby při operaci náhodou nezlobil. A když jiný prohlásí, že vám zákrok provede v lokále, určité vás neodvede do zábavního podniku či hostince, ale zákrok na bolavém místě provede toliko v lokálním čili místním znečistivění, aniž by nás dusil...

Pojďme však z nemocnice raději do míst, kde se nedusí, třeba tam, kde

vznikají i tyto noviny – do redakce. A proč právě tam? Protože byla řeč o uších, protože uši, a teď se možná budete divit, mají i noviny. Mají i břicho, najdete v nich také otvírání, výkop, ten musí zvládnout i redaktor, byť je sportovní nemotora, a redaktorka, i když nebude v kopačkách, ale v lodičkách. V novinách najdete řadu jiných věcí, třeba i huňáky. A cože to všechno je?

Uši, to jsou nahoře na tituliní straně (titulce) upoutávky na články uvnitř novin. Naše břicho a novinářské břicho, což je článek uprostřed strany, mají společné jen to, že někdy je větší, někdy menší. Otvírání, ten neposlouží k otevření lahvičky, jak by si mohl někdo myslet, ale je to hlavní článek na kterékoli straně. Výkop? Prkotina – slovo, někdy dvě tři slova větším písmem vytištěná, která uvádějí text pod fotografií (ne ovšem pod každou). No a ony huňáky nejsou nic jiného než na titulce krátké zprávy. A potom nemluje češtinou. ■

UŠI
Fejeton
Miloše Vsetínského

Z DOMOVINY □ Z DOMOVINY □ Z DOMOVINY □

► Zeman by si přál, aby po volbách pokračovala koalice hnutí ANO a ČSSD. Poznamenal, že to bude záležet na výsledku voleb a ne na prezidentovi. Zároveň zopakoval, že takzvané bohumilské usnesení, které sociální demokracii zakazuje spolupráci s KSČM, považuje za zastaralé. Na rozdíl od premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) si myslí, že by o jeho zrušení měl rozhodnout stranický sjezd. Zeman to řekl webu Blesk.cz. Zároveň řekl, že se v listopadu setká s ruským prezidentem V. Putinem.

► V červnu se sejde programová konference sociální demokracie. ČSSD na ní představí svých 14 volebních lídrů. Premiér a předseda strany Bohuslav Sobotka to řekl na tiskové konferenci po společném obědě nové zvolené vedení ČSSD. Místopředsedové strany si na něm rozdělili své kompetence. Sobotka za úkol na nejbližší období označil snížení náskoku hnutí ANO ve volebních preferencích a zvýšení podpory veřejnosti. Podle Sobotky ČSSD nevylučuje koalici, která by mohla fungovat ve stejném složení jako nyní. Vedení ČSSD odmítlo návrh hnutí ANO na omezení počtu poslanců.

► Jednoznačným vítězem voleb do Poslanecké sněmovny by se nyní stalo hnutí ANO, které by získalo 32 procent hlasů. Druhou sociální demokracii by volilo 15 procent lidí. Vyplývá to z aktuálního volebního modelu agentury Kantar TNS pro Českou televizi. Do Sněmovny by se dostali také občanští demokraté, komunisté, lidovci, hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) a TOP 09. Výsledky průzkumu ČT zveřejnila během diskusního pořadu Otázky Václava Moravce. ODS na třetím místě má momentálně 10,5 procenta voličů, KSČM rovných deset a lidovci sedm procent hlasů. Pro SPD a TOP 09 by podle modelu hlasovalo shodně 6,5 procenta voličů.

► I ostatní agentury favorizují ANO jako vítěze voleb a ČSSD, která minulý volby vyhrála, přisuzují druhé místo. Například Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) v únorovém modelu uvedlo, že ANO by získalo 31,5 proc. hlasů a ČSSD 20 procent. Společnost Median aktuálně předvídá menší rozdíl mezi oběma nejsilnějšími stranami - ANO by dalo hlas 29 procent lidí, zatímco ČSSD 21 procent. Volební model na rozdíl od stranických preferencí zahrnuje jen dotázané, kteří se voleb chtějí zú-

častnit a kteří uvedli nějakou stranu.

► Většina z 85 cizinců zadržených ve skladu internetového prodejce Rohlik.cz má opustit Česko. Agenturní zaměstnanci pracovní víza měli, jenže byla vydána pro jinou zemi než Česko. Podle mluvčího pražské policie Tomáše Hulana tu proto nesmí pracovat. Zakladatel obchodu Tomáš Čupr tvrdí, že úřady při kontrolách postupují rozdílně. Prohlásil, že cizinecká policie mnohokrát řekla, že takhle je to v pořádku. "No a teď přišli a řekli - ale takhle to v pořádku není. Každý případ se vlastně rozhoduje jinak." Podle něj tak e-shop přišel kvůli zásahu a tedy i opožděným nebo zrušeným zásilkám o desítky milionů korun.

► Nejvyšší příspěvek na péči pro lidi, kteří se bez pomoci neobejdou, by se mohl příští rok zvýšit z 13.200 na 19.200 korun. Rodiče, jimž se narodí trojčata či čtyřčata, by mohli mít nárok na bezplatnou pečovatelskou službu. Počítá s tím novela o sociálních službách, kterou by měla projednávat vláda. Návrh změn připravilo ministerstvo práce. Výhrady k němu má osm resortů, úřad vlády, polovina krajů, ombudsmanka i zaměstnavatelé.

► Podle návrhu by nejvážnější postižení či nemohoucí senioři mohli dostávat příspěvek na péči o 6000 vyšší, tedy 19.200 korun měsíčně. Pobírali by ho ale jen ti lidé, kteří by mohli opatrování v domácím prostředí. Ministerstvo práce chce tak podpořit pečující rodiny i služby v terénu. Lidem v ústavech a domovech pro seniory by se částka nezměnila. Klokánky a podobné domovy pro děti v nouzi by nově měly patřit mezi sociální služby, nyní spadají pod zákon o ochraně dětí. Fungovat by měly jako domovy na přechodnou dobu. Finance by dostávaly podle potřeby, o té by rozhodovaly kraje.

► Jeden ze zakladatelů čsl. bigbitu, Vladimír Mišík, oslavil 70. narozeniny. A to na premiéře dokumentu o svém životě "Nechte zpívat Mišíka". Tyhle nápisy se objevovaly po roce 1982, kdy Mišík nesměl vystupovat. Slogan posloužil rezisérce Jitce Němcové k názvu dokumentu. Vladimír Mišík má svoji planetku a nesmrtelné album Kuře v hodinách. A v Americe získal nové sourozence.

ZDROJ ROZHLAS.CZ, 13.03.2017

KE DNI

jak se tam pohodnou
► ze str. 2 v přípravách na volby, které se do Poslanecké sněmovny mají konat 20.- 21. října, před čtyřmi lety se konaly zhruba v témže datu.

A další vyhlíží ani ne po roce, to na řadu přijdou zájemci o post nejvyšší - prezidentské křeslo. Pan Zeman se už nechal slyšet, že bude pokračovat a že tedy podstoupí přípravu, ale ne kampaň jako ostatní uchazeči. Pan Ovčářík, jeho stín, na aktuálně.cz uvedl, že se pan prezident nebude prezentovat jako ostatní na billboardech a na mitincích na náměstích, ani na řečnících náměstí vesnic, ale že dáva přednost návštěvám krajů, kterých je v zemi 14. A to už dnes absoljuje, a jak ukazuje prognózy, i přes svou prostofékovou "ústa" a nezdrženlivou povahu není u "prostého" lidu až tak špatně zapsaný. Ne tolik ve velkých městech. Vylepši si to i hovory v přímém přenosu TV Barrandov v relaci Týden s prezidentem. Teď se jeví, že oněch sedm statečných, tedy rádobý kan-

didátů, si pro jistotu připraví dobré struhadlo na mrkvičku, ale to se uvídí až 2.-3. února 2018. Také ve světě si Zemanovy kandidatury všimli a komentovali zhruba podobně: Americký magazín Foreign Policy v reakci na oznámení českého prezidenta, že se bude ucházet o další mandát, uvedl, že Zeman je osobnost, která polarizuje českou společnost. Podobný názor má německá rozhlasová stanice Deutschlandfunk. Slovenský list Denník N píše, že čeští voliči se budou muset rozhodnout, zda se ještě hlásí k humanistickému a prozápadnímu demokratovi Tomáši Garrigu Masarykovi, nebo zda je jejich hrdinou je xenofob obdivující východní diktaturu, uvedly lidovky.cz. Jsou to ale nervy, že?

A Nizozemsko? Jenom ve zkratce: podle nizozemské televize NTK chtěla turecká ministryně Kayaová v Rotterdamu „pět minut pohovořit se svými krajanů“ o chystaném referendu, které má rozšířit pravomoci tureckého prezidenta. Rotterdamské úřady její žádost zamítly a zabránily jí ve vstupu na turecký konzulát. Pak byla s policejním doprovodem autem eskortována na nizozemsko-německou hranici, odkud přicestovala. Se stej-

nou se potázal i turecký ministr zahraničí, a tak rozčilený prezident Erdogan pohrozil odvetou. To se stalo zatím na diplomatické úrovni a označil nizozemský postoj za fašistický. Co tam vlastně (a v jiných zemích) chtěli? Prezident chtěl vyburcovat turecké komunity k podpoře jeho doktriny. V Evropě jsou turečtí představitelé kvůli kampani mezi tureckou menšinou před kontroverzním referendem o turecké ústavní novele. Rakousko, Švýcarsko a Německo už podobné akce s tureckými představiteli na některých místech zakázalo. V Německu žije podle některých zdrojů zhruba tři miliony Turků a údajně asi polovina z nich se mělo referenda účastnit, referoval web iDnes.cz. Tak ten problém také bude ještě horký a můžeme očekávat, že se mnozí diplomaté pořádně zapotí, a nejen v Evropě.

A ještě jedna novinka – Británie schválila příslušný zákon o Brexitu, a oznamuje, že Londýn nemůže garantovat práva občanů Unie žijících v Británii... a to je pěkná rána. Dotkne se nejdříve státu EU. Nenechme si událostmi poznamenat svůj den, těším se z Vaší přízně, všechno dobré

Vaše -vk- ■

Keď sa povie ANDY WARHOL

Mária Chrappa

22. februára uplynulo 30 rokov od úmrtia jedného z popredných umelcov Pop-artu Andyho Warhola. I keď sa narodil v Spojených štátoch, v Pittsburgu 8. VIII. 1928, ako Adrew Warhola, jeho meno sa často spája so Slovenskom, odkiaľ jeho rodičia emigrovali do USA začiatkom 20. storočia - z dediny Miková pri Medzilaborciach (kde žili hlavne Rusini), patrila k jednej z najchudobnejších regiónov. Otec Andrej bol baníkom, pracovníkom na stavbách, zomrel ako 43 ročný. Matka s tromi synmi žila na hranici existenčného minima. Andyho umelecké sklony sa prejavili dosť skoro, na čo mala vplyv jeho matka, ktorá rada kreslila. Po stredoškolských štúdiách, študoval v r. 1945-1949 komerčnú designovú tvorbu na Carnegie Institut of Technology v Pittsburgu. V r. 1949 po ukončení štúdiá odišiel do New Yorku, kde si zmenil meno na Andy Warhol. Fakty o jeho živote pred príchodom do New Yorku sú veľmi hmlisté. Aj dátumy jeho narodenia sa vyskytujú rôzne. V New Yorku Andy Warhol pracoval ako reklamný ilustrátor pre módne magazíny Vogue, Seventeen, The New Yorker. Za svoju prácu v novinách dostal v r. 1952 prvé vyznamenanie, a začína svoje kresliarske práce vystavovať v newyorských galériách. V rokoch 1954 a 1957 dostáva za svoju komerčnú grafiku vyznamenania amerického inštitútu pre grafické umenie a v r. 1956 a 1957 za tvorbu v novinách od Art Directors Club. V r. 1960 sa vracia k malbe, čo sú Comic-strip - abstraktný expresionistický štýl a vznikajú prvé reklamy fľaš Coca-Cola. V r. 1962 kreslí prvé obrazy

om. Poznávacím znakom jeho osoby sa stáva strieborná parochňa. Na svojich cestách sa dával zastupovať dvojníkom v striebornej parochni. V roku 1964 realizuje monumentálnu objednávku pre newyorský pavilón na Svetovej výstave v New Yorku.

„Trinásiť najviac hľadaných mužov.“ Keďže sa jednalo o známych bossov mafie, musel obrazy premaľovať. V r. 1965 v Paríži sa rozhoduje vzdať sa maľovania a v budúcnosti len filmovať. V r. 1966 cestuje do Chicaga, jeho film Chelsea Girls vzbudzuje veľký ohlas a nasledujúci rok cestuje do Cannes, kde film tiež premietli. Za týmto vznikajú ďalšie filmy. Medzi rokmi 1963-1976 ich bolo okolo 600, režisérom sa stal Paul Morrissey, Warhol bol producentom.

V r. 1968 cestuje Andy Warhol do Stockholmu na svoju prvú európsku výstavu. V nasledujúcich rokoch vystavuje v rôznych európskych mestách ako i v Južnej Amerike, v Buenos Aires. Neobišiel ani Kanadu, keď v r. 1975 otvoril svoju výstavu v Art Gallery of Ontario a podpisoval svoju

a tak navrhol aj obaly na LP platne pre Rolling Stones a pre Lennonovu platňu, ktorá vyšla po jeho smrti - Menlove Ave. Andy Warhol vydal veľkú sériu umeleckých kníh i vlastnú novelu Blue Movie, The Philosophy of Andy Warhol, POPism, i knihu kresieb svojej matky - Holy Cats. Andy bol v mladosti inšpirovaný výtvarnými krácmi svojej matky. The Diaries of Andy Warhol, vydané po jeho smrti, sa stalo škandalóznym bestsellerom.

V r. 1972 vznikajú podobizne politikov ako E. Kennedyho, Mao-Centunga, Lenina. V r. 1976 sa zjavujú nové obrazové témy - Lebky, Kladivo a Kosa. V r. 1985 vznikajú kamuflážne podobizne, vlastné podobizne, séria obrazov aut i veľká séria Posledná večera podľa Leonarda da Vinciho. V r. 1987 začal sériu The History of American TV, ktorú ale nedokončil.

Andy Warhol podstúpil v New Yorku operáciu žľazníka a vzhľadom na komplikácie, zomrel 22. februára 1987. Pochovaný je v Pittsburgu na grekokatolíckom cintoríne pri hrobe jeho matky a otca.

Bol to všestraný umelec a jeho meno sa spája s klasikmi 20. storočia. Ako sa odborníci vyjadrujú, nestačí sa dívať na Warhola ako len na maliara, musíme sa na ňého pozeráť zároveň ako na kronikára, antropológa, muzeológa, zberateľa, podnikateľa, filmára, vydavateľa, grafika a dokumentaristu svojej doby.

Umelec Andy Warhol inšpiroval i slovenského choreografa M. Radačovského, ktorý svoje baletné dielo nazval Warhol a uviedol ho s Baletom Slovenského národného divadla v Bratislave v apríli 2007.

V Pittsburgu bola v r. 1989 založená nadácia Andyho Warhola pre vizuálne umenie ako aj v New Yorku, ktorého viceprezidentom bol brat John Warhola do svojej smrti (2010) a mal značnú zásluhu na tom, že v Medzilaborciach existuje Múzeum moderného umenia Andyho Warhola, ktoré bolo otvorené v r. 1991. James Warhola, syn Andyho brata Paula, je známy ilustrátor detských kníh. Na konte ich má dve desiatky. Jeho ilustrácie sú tiež na viac ako 300 obaloch kníh.

V jeseni minulého roku osobne otvoril výstavu svojich prác ako aj Andyho Warhola v Zoya Museum, v priestoroch Elesko Wine Park v Modre. Prvýkrát sa stretla tvorba Andyho a jeho synovca Jamesa v jednom priestore. Boli tu vystavené obrázky z kníh, ktorú napísal pre deti o svojom strýkovi - „Uncle Andy's. A Faabbbulous Visit with Andy Warhol.“ Kniha je vydaná i v slovenskom preklade - Návšteva u slávneho strýka. Sú to spomienky v Andyho dome v New Yorku, kde býval spolu so svojou matkou, a prezrádza veselé príbehy, ktoré sa tam odohrali.

FOTO WIKIPEDIA, vk

Březen je měsíc oblíbený ve všech koutech severní polokoule, protože přichází kalendářní jaro a neznám člověka, který by rašení jara nepociťoval. Jaro, také starodávne nazývané vesna, se zjevuje rok co rok, v mém případě jednesmdesáté jaro, bez jakéhokoliv pokusu ideologicky či politicky posunout je jím ke zlepšení lidského pořádku, což stojí za úvahu v časech, kdy politikové s pomocí svých byrokratů posunují kdekdo kdekam, je unikát. Signál či začátek jara, též zvaný rovnodennost, patří ke konstantním kosmickým úkazům, tedy nadlidským, určeným ekliptikou, drahou obíhání Země kolem Slunce plus úklonem osy Zeměkoule o 23 stupňů od ekliptiky; tím je určen kosmický zákon změny ročních období vyplývajících z úklonu zemské osy zvané přísluní a odsuní.

Opakuji, co každý zná, protože ideologie se míchá skoro do všeho a politická arogance změní cokoli. Právě v březnu, krom kosmické rovnodennosti a následného jara na severní polokouli, je taky den změny zimního času na letní čas 12. března, kterýžto den považují

Jaro není politika – ani zemská ekliptika

Rosťa Firla

za politickou zhovadilost. Tento prokletý 12. březen a přechod na letní čas je výstřelek, k jehož zapuzení rok co rok vyzývám a po rovnodennosti o 10 dnů později zapomenou, abych usiloval o odhalení příčin, neřku-li o zákaz hýbání s kosmickým pořádkem jako je čas, kdy vychází Slunce. To první odhalit proč to děláme, mne souží, protože přes veškeré pátrání po příčině této každoroční změny ji neznám; tedy znám sérii názorů pro a proti, ale žádný z nich nemá přesvědčivost kromě setrvačnosti; dokonce se mi nepodařilo vypátrat, do kterého ministerstva tento každoroční rituál patří a jak se jmenuje byrokrat, který vládne časem. Ale jednou to udělám a vypátrám, slibuju paní Fírové, která 12. března upraví 28 časoměrů v naší domácnosti, protože já tvrdohlavě odmítám změnit čas poledne, když je Slunce nejvýše na své dráze. Eva vytrvale dvakrát ročně studuje pokyny, jak jednotlivé digitální i staromódní ručičkové hodiny změnit o hodinu vpřed a zpátky, což se díky její trpělivosti a kutilství daří, zatímco já v pozadí láteřím, proč dělá něco, co neví proč a je nakázáno; jako penzista si už nenechám nakazovat nic, čemu mohu bez trestu či pokuty vzdorovat.

O dva dny dříve, před datem proklaté změny času, slavíme naše šestatřicáté rodinné výročí přistání v Sudbury, což je svátek pro mě nejvýznamnější. Přiletěli jsme z jarního Rakouska do vlnice v Sudbury a letiště bylo bílé sněhem, když letoun roloval k budově letiště. Naše dvě batolata spala v náruči, když jsme je a dva kufry dopravili do skromného hotelu Coulson a ulehli zmnožení. V únavě jsme zapomněli, že jsme se přesunuli o šest časových pásem, tedy o šest hodin proti rakouskému času, a když jsme ulehali, naše dvě batolata se začala domáhat snídaně v sudburské popůlnoci. Když jsme ráno ukonejšili děti, vyrazil jsem na první vycházku do zasněžených ulic, abych našel obchod s potravinami. Neuspěl jsem, protože centrum města bylo tiché jako kaple. Teprve třetí obchůzka po sedmé hodině mi ukázala, že lidé v naší nové zemi vycházejí ven, což mi velice imponovalo, že zdejší den začíná v sedm, pracovní doba začíná v osm a děti jsou vyučovány od devíti hodin. Připadalo mi to velmi civilizované. V počátečním úžasu a nadšení jsme skoro nepostřehli změnu času o hodinu dopředu 26. dubna 1981 v Ontariu. Připadlo mi kapku protivné, že Kanadčané přijali tuto bláznivou myšlenku vysezenou v Germánii za první světové války v roce 1916, ale většina Evropy tak učinila, že ušetří energii posunutím času, a Kanada pod vlivem Británie učinila taktéž. Jen Saskatchewan si s časem nehraje. Dnes je změna jarního času koordinována s USA na druhou neděli v březnu (a zimní čas na první neděli v listopadu). Ale odpor k této germánské tradici roste, zvláště po zveřejnění nárůstu počtu infarktů a nehod v týdnu po státem nakomandované a denervující změně času, tedy kosmického a nadlidského pořádku rotace Země kolem Slunce.

Napsal jsem první větu, že březen je měsíc oblíbený a dobrý, což opakuji, i když vím, že kdesi ve státním ústavu pro zkoumání jara je skupina lidí připravující zasahování do kosmického pořádku pro společenské trápení. ■

dolárových bankoviek, značkové produkty - Campbell's Soup Cans a tiež Campbell's Tomato Juice, Kellogg's Corn Flakes. V r. 1962 začal s masovou produkciou sieťotlačie. Boli spojené s americkou pop-kultúrou. Portréty známych osobností Marilyn Monroe, Elizabeth Taylor, Greta Garbo, Janes Dean, Elvis Presly, Muhammad Ali a mnohí iní. Z Jackie Kennedy-Onasis-urobil niekoľko sieťotlačí na papier v rôznych vyjadreniach. Taktiež z tohto obdobia pochádza i jeho vlastný portrét. Warholov atelier nazývaný Factory sa stáva známym ako „umelecká továrňa“, celý je dekorovaný strieborným fóli-

autobiografickú knihu - The Philosophy of Andy Warhol.

3.júna 1968 v jeho atelieri Factory, naňho vystrelila jeho priateľka - radikálna feministka Valerie Soans, ktorá si zahrala i v jeho filme I, a Man. Strelila mu dvakrát do prs, na následky čoho bol 2 mesiace v nemocnici. Dostal sa z toho, ale po celý život musel nosiť korzet. Celá udalosť zanechala stopy na jeho psychike. V r. 1971 sa uskutočnilo prvé predstavenie Warholovej divadelnej hry Pork v New Yorku ako i v Londýne. Vo Faktory sa obklopil širokou škálou umelcov, spisovateľov, hudobníkov

Díky svému svěmu břitkému a pohotovému humoru hraje na mnoha divadelních scénách, spolupracuje s filmem, rozhlasem, televizí, dabingem a různými agenturami, které si ho rády najímají jako moderátora. Umí totiž vážné slovo okořenit svižnými průpovídkami a dovětky. Obecenstvo ho rádo přijímá ne-

ANTONÍN PROCHÁZKA na scéně Nového divadla 28. dubna ve 20.00

jen pro jeho symaptický zjev, ale také pro jeho umění navázat s divákem tak důležitý kontakt, až se mi mnohdy jeví, že ve svých - dnes už třinácti hrách (možná že v této chvíli se zrodila další), z nichž dvanáct vydal souhrnně pod titulem Nadčasové hry Antonína Procházky, s ním jako se spoluhráčem počítá. Jeho tvořivá nevypočitatelnost se projevila i ve způsobu, jakým soubor své práce vydal: kniha dvanácti divadelních komedií nejhranějšího českého her-

ce, režiséra a dramatika je v originálním balení v dřevěném (dejme tomu, do-dávám sama) přebalu se šuplíkem ukrývajícím nikdy nevydané vlastní básně a opatřené originálním přáním Petra Nárožného, uvedl na webu fler.cz, a mně se chce dodat, že zrovna tak šibalsky laděného. Ovšem bonbonkem knihovnický je zcela funkční budík a nečekaně ukryté hořké překvapení uvnitř (které možná někdy prozradí) - soubor vydal před dvěma lety, takže věřím, že je dnes rodilý Kroměřížan se svým smyslem pro humor a nadsázku něčím dalším už překonal. Nicméně se s člověkem, kterému přezdívali Plzeňský Molliere setkáme osobně na scéně Nového divadla, jehož hru ansámbl zkouší, až se z něho kouří, vědom si faktu, že jako ostatní i tato komedie pana Procházky je postavená na slově, takže text, text a zase znalost textu v první řadě je to, čím lze zaručit její úspěšné zvládnutí.

Mistr životních situací si na scéně Nového divadla zahraje hlavní roli ve vlastní hře ve vlastní režii. Na dálku jsme ho oslovili několika otázkami (na které promptně odpověděl, díky):

■ S jakými pocity jste přijal nabídku hostovat v vlastní hrou na scéně ND? Jedu hostovat do Toronta už potřetí, a vždycky se moc těším. Kdybych řekl, že na práci, tak bych lhal. Těším se hlavně na lidi a na báječnou atmosféru. Vždycky mě to tam nabije dobrou energií...

■ Co konkrétně ve Vás vzbudilo dojem, že hru naši herci zvládnou? Proč by to nezvládli? Poradili si s komplikovanějšími dílky. Třeba hudební komedie Holka nebo kluk byla složitější, a jak se jim povedla!

■ Každá hra má svoje záludnosti/specifika, v čem je spatřujete Vy? Některé postavy hry představují duše, tudíž jsou "neviditelné". Tady bude asi těžší pro ostatní herce dělat, že na jevišti nikdo není, i když tam bude.

■ Můžete definovat, proč by měl divák vidět právě komedii Jednotka intenzivní lásky...

Kdo se rád směje a má romantickou duši, měl by představení navštívit. Nikdy mi nešlo o nic jiného, než pobavit diváky. Není to lehké řemeslo, ale ja ho miluju. A koneckonců nic jiného neumím.

Takže, milí příznivci divadelní společnosti, nezapomeňte si rezervovat lístky, divadlo není velké a o víkendu hrajeme jenom čtyřikrát... znáte to, kdo dřív přijde, ten dřív rezervuje a sedí: (416)463-3182, emailem nove.divadlo@gmail.com. Těšíme se na Vás i na Vás, pane autore.

PŘIPRAVILA VĚRA KOHOUTOVÁ
FOTO WIKIPEDIA

DETAILY ČTĚTE NA STR. 2 VE SPOLEČENSKÉM KALENDAŘI

FIVE DESIGNS REVEALED FOR THE MEMORIAL TO THE VICTIMS OF COMMUNISM

Robert Tmej Director, Tribute to Liberty: Fellow Supporters! If you have not seen the news, Heritage Canada revealed the 5 finalists for the design of the monument to the victims of communism in Ottawa yesterday (March 2, 2017). I ask that you update Novy Domov readers on the availability of an on-line survey that allows Canadians to voice their opinion on the 5 designs. (In the interim, fundraising by Tribute to Liberty to meet our goal of contributing \$1.5 million to the project continues.)

About Tribute to Liberty: Tribute to Liberty is a Canadian charitable organization, formed in 2008, whose mission is to establish a memorial in Canada's National Capital Region to the victims of communism. It is governed by a volunteer Board of Directors who represent key ethno-cultural communities affected by communism, including: Ludwik Klimkowski (Board Chair), Alide Forstmanis, Teresa Berzowski, Christine Dang, Ivan Grbesic, Paul Grod, Markus Hess, Robert Tmej and Byong Gil Suh (Ron Suh). Questions: (647)283-4028

CANADA, A LAND OF REFUGE - THE PUBLIC IS INVITED TO SEE AND COMMENT ON THE CONCEPTS

OTTAWA, ONTARIO--(Marketwired - March 2, 2017) - Department of Canadian Heritage

The Honourable Mélanie Joly, Minister of Canadian Heritage, today invited the public to view and comment on five design concepts for the Memorial to the Victims of Communism - Canada, a Land of Refuge.

After an extensive consultation, in which 8,500 Canadians provided input on what they would like to see in this memorial, a design contest was launched last year. In fall 2016, teams of professional artists, landscape architects, architects and other urban design professionals were invited to present their credentials to design the memorial.

A jury, composed of design professionals, content specialists and a representative from the proponent Tribute to Liberty, reviewed the submissions. The shortlisted teams were then asked to prepare proposals, which were revealed today. Images of these concepts and a video presentation can be found on our website: <http://canada.pch.gc.ca/eng/1443025436163/1443025436165#a3>

In keeping with the open and transparent process to bring this memorial to fruition, Canadians are encouraged to have their say about these designs by completing an online survey. <http://pch.sondages-surveys.ca/s/63447834/?l=en> The jury will consider the data collected during their deliberations. The announcement of the winning design is planned for summer 2017.

The memorial will be built on a site on the west side of the Garden of the Provinces and Territories in Ottawa. It will recognize Canada's role as a place of refuge for people fleeing injustice and persecution, and honour the millions who suffered under communist regimes.

- The Honourable Mélanie Joly, Minister of Canadian Heritage "I am eager to hear what Canadians have to say about these designs. Help us decide the best way to honour the victims of oppressive communist regimes, and the many courageous Canadians who fled to find refuge here. Tell us what you think. All of these teams have taken up the challenge, and I thank them for their work and vision."

The designs are presented by the following teams:

- Team Mills: Karen Mills, Ben Mills, Silvano Tardella, Robert M. S. Ng, Jordan Söderberg Mills, Vong Phaophanit, Claire Oboussier
- Team Moskaliuk: Wiktor Moskaliuk, Claire Bedat, Larysa Kurylas
- Team Raff: Paul Raff, Michael A. Ormston-Holloway, Brett Hoornaert, Luke Kairys
- Team Reich+Petch Architects: Tony Reich, Catherine Widgery, Matthew Sweig
- Team space2place: Jeff Cutler and Ken Lum

THE MEMORIAL TO THE VICTIMS OF COMMUNISM - Canada, a Land of Refuge will recognize Canada's international role as a place of refuge for people fleeing injustice and persecution and honour the millions who suffered under communist regimes. The Memorial will be built just west of the terraces of the Garden of the Provinces and Territories in Ottawa.■

Team Mills

Team space2place

Team Reich+Petch Architects

Team Raff

Team Moskaliuk

Zúčastnil jsem se – i když jen na okraji – pohřebního průvodu pro dva velké Čechoslováky: Tomáše Masaryka a Josefa Horu. Na pohřební auto s rakví Tomáše Masaryka jsem čekal hodiny ve škarpě vedle silnice vedoucí na lánský hřbitůvek. Na Horův pohřební průvod na Vyšehrad jsem se díval z chodníku na Václavském náměstí. A to byl zvlášť silný zážitek, poněvadž nemnoho dní předtím skončila 2. světová válka a Josef Hora byl jmenován prvním československým národním umělcem (in memoriam).

Chtěl jsem pozdravit jeho dílo, než uzavřu svoji pozemskou pouť, ale nemohl jsem najít „svého Horu“. Stařecky rozvztekaný jsem požádal šéfredaktorku Nového domova, aby se po Horových knížkách poohlédla v knihovně Masaryktownu. Přivezla mi dva horovské skvosty, jeho ČAS BRATR MÉHO SRDCE a KNIHU DOMOVA. Na vnitřní části obálky knihy Čas bratr mého srdce Josef Hora vlastní rukou přepsal báseň ze svých ZÁPISKŮ Z NEMOCI:

Být svědkem rozhodného boje
K němuž se troubí nad námi
Co chťiti víc? Jen oči moje
Kéž prozřetelnost nechá mi.

Být svědkem světa, který vzrostl
Z tolika zla, z tolika sil!
Moci si říci, jak je to prosté:
Dobře, že jsem a že jsem byl

(Také jsem v knize nalezl jméno dr. Karla Cvachovce, jehož práce pro krajany, zejména na kutlurním poli nebyla zdaleka doceněna (ani jeho posmrtná práce: Nadace dr. Cvachovce slouží dodnes studentům)

Snad každý český básník oslovil jeho smrt: František Halas, Konstantin Biebl (In memoriam: Už nikdy nepřestane znít Hlas Jeho, jenž se noci chvěl / než vykřesal se ze záporu. Kdyby chtěl sám Asrael / Už nemohl by odejít / Kdo vesmír pil / a vyrostl na tonoucím voru. Už nemohl by odejít / Kdo hvězdy sil a dozrál na Josefa Horu.)

Kdo by mohl zapomenout první čtyřverší Seifertovy básně NAD RAKVÍ JOSEFA HORY:

Jako by si řekl: nedopovím,
ať má píseň dozní po neznámu,
jako by smrt šátkem jasmínovým
zpívající ústa zastřela mu.

Josefe Horu,
Do samoty mnišské
hleděly tě skryt
nemoc a stáří.
Ale je tu lid,
Stíhlí se u Jindřichské
Do černých vrahů.
vztekem slepí žhář
pálí tvou Prahu,
pálí Prahu

Josefe Horu,
S Tvým srdcem dnes
Po Čechách všude

Věř,
A do tvé noci
Voní pražský bez -
Vstávej, u tvých dveří
Máj vonný, rudý,
vonný, rudý.

Je rudý krví
Děti, na něž běs
Ve sklepích šlape
Je rudý krví,
Která na tvůj bez
Kape a kape...

V jiné tónině se loučí F. Hrubín v básni JOSEFE HORO:

Ale jeho přátelé se neloučili jenom básněmi. Loučili se i prozou a články. Loučil se tak i František Hrubín, dlouho po Horově smrti. V dubnu 1964, v článku JE NAŠÍ BÁSNICKOU PAMĚTÍ napsal: „Jeho dílo zrálo v době, nad níž nebylo proměnlivější a rozpornější. Neméně proměnlivé byly soudy o něm... Josef Hora vzal vynálezy mladých a jako zralý muž vykoval zkušenějším, mistrovským nástrojem.

STRUNY VE VĚTRU: i po všem, co o něm bylo napsáno, je to stále kniha nedoceněná, velká a jedinečná... všechno, co básník vytvořil předtím, a všechno, co vytvořil potom, je vlnou, která vysoko vynáší bělostný hřeben jejich magické poezie, zahalující ho na okrajích temnou modří Tvého hlasu. Se stejným obdivem o Horovi mluví i Bedřich Václavek v komentáři o nové vlně

poezie na konci knížky Čas bratr mého srdce: Dlouho jsme se pozastavovali nad hlubokým smutkem, který řadu let zaplavoval českou poezii. „Ale od dvou roků počíná se tento smutek z české poezie vytrácet... Brzy začíná Josef Hora, jeden z oněch básníků, kteří nejpropastněji až metafyzicky prožili od r. 1928 úzkost doby ve své vlastní duši, mluvit o „tvrdé, krásné jistotě obhovo- vaného života.“

V únoru 1964 napsal Jaroslav Seifert článek NEZAPOMENUTELNÝ HORA a v něm větu: „Vždycky se mi zdálo, že jeho verše utkané ze světla a tónů jako by – nemusíte na ni věřit – lehce pohládla duše.“ Ta věta mi připomněla pocit, který při čtení Horových veršů mám já – že se jich dotkla věčnost.

O měsíc dříve na Horu vzpomínal i jiný z jeho básnických přátel,

Básník Josef Hora Josef Čermák

tel, Vladimír Holan: „Josef Hora byl velký přítel. Vdíl nás jako Muzagét hlubinami pražské noci. Nevím, zda mohu říci, že mne měl rád, ale byl to přítel, který mne nikdy neopustil. Často mne držoval až do rána. To mne po probdělé noci dovedl k Šetelíkům, kde poručil hovězi žebro, sobě pivo a mně novou čtvrtku vína.

Při těch nočních setkáních mi říkával: Víš, ty jsi ztracený (ale já také, dodával potichu).“

Ještě citát z komentáře Václava Černého: „Z vlastního osudu, z vlastního nitra načerpal popud k nevýslovně krásné hudbě. To je jeho nesmírný dar nám, jeho bližním, tímto novým způsobem zůstal sociálním básníkem: je udílečem radosti každému, kdo je schopen se povznést na výši radosti jím udílených. Byl dárcem radosti: to stačí a více nemáme práva žádat na básníkově.

Toto je možná vhodné místo pro krátký Horův životopis: Narodil se 8. 7. 1891 v Dobříni u Roudnice, maturoval na gymnáziu v Roudnici r. 1910. V r. 1916 dokončil studium na právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze a plně se věnuje literatuře a žurnalistice (pracuje v Právu lidu, od vzniku KSČ do roku 1929 v Rudém právu, v letech 1929-1940 v Českém slově. R. 1929-32 vydával vlastní časopis Plán, r. 1935 založil a vedl knižnici Po-stavy a dílo, r. 1934 je předsedou Obce československých spisovatelů, v pozdějších letech jedním z organizátorů jednotné fronty Pokrokových umělců proti fašismu. Psal do Moderní Revue, Noviny, České Kultury, Června, Tvorb, Lidových Novin atd. V jeho díle se odráží doba, v níž žil: první světová válka, Velká říjnová revoluce, Pracující lid, Srdce a víra světa, Struny ve větru - jako většina našich básníků včetně Jaroslava Seiferta a Jiřího Wolke- ra - Hora doufal, že komunistický systém přinese spravedlivější svět, a když viděl, že se mýlí, se s komunismem rozešel - nástup fašismu (Itálie), úzkost o bytí národa (Domov, Jan houslista). Po- slední léta života trávil těžce nemocen ve svém pražském bytě. Skoro deset let po jeho smrti Eduard Petiška vzpomínal: „Bylo vždy osudem básníka, že bránil život, ale žádnému básníkově se nepodařilo ubránit se vlastní smrti...“

Svítilo slunce, když se řadil pohřební průvod. V životě jsem neviděl pohřební průvod, ve kterém by pochodovalo tolik mládeže. A od Národního muzea se hnuly další a další zástupy junáků dolů po Václavském náměstí kolem ústí Jindřichské ulice.

V knížce ČAS BRATR MÉHO SRDCE jsou uveřejněny i dvě vzpomínky Horovy ženy Zdeny. Přetiskují úryvek ze vzpomínky na poslední návštěvu Horovu v Zdenině rodném kraji: „Napole- sledy byl Pepa ve Strenicích v roce 1939, na té tradiční pouti. Šli jsme od vlaku z Krnska dole cestou podle potoka. Tichá procházka kolem osamělých mlýnů nepotěšila srdce sevřené předtuchou neštěstí. Na všem ležel stín obav z války, která mohla začít kaž- dou chvíli. Večer jsme se vrátili do Prahy vstříc těžkému osudu, který přicházel nezadržitelným krokem, a v tvrdých rukou přiná- šel nám všem porobu, šílenou krutost a bídu a Pepovy výslechy,

pronásledování - a těžkou, beznadějnou chorobu. A tu se přihlá- sili přátelé z kraje boleslavského. Nebáli se - a díky jim měl ne- mocný básník i v těch hladových letech válečných dostatek po- travin a ovoce, které zvlášť nutně potřeboval. Krásná jablka do- stal ještě v květnu, když ležel v sanatoriu již smrtelně nemocen. Byl to poslední pozdrav z mého kraje, jímž se potěšil.“

Než tuto část článku zakončím Horovým ZPĚVEM RODNÉ ZEMI, kterou jsem recitoval na jeho přání Richardu Krpačovi, dnes gen. konzulovi ČR v Šanghaji (tehdy v Torontu), dovolte mi přiznání: když jsem si před napsáním tohoto článku četl tuto bá- seň a Jana houslistu, rozbrečel jsem se jako dítě - nebyly to slzy smutku nebo lítosti, ale slzy radosti vyvolané krásou Horovy po- ezie, o níž mluvil Václav Černý, chtěl bych se s Vámi podělit o ra- dost, kterou mi daly Horovy básně:

ZAHRADA

Jsi jako zahrada. Ač slunce tvé a mé
již dávno, děvenko, nám prodlužuje stíny,
Někdo nám jaro vzal a brzo shledáme,
že také z podzimu nám ujíždá už jiný.

Jsi ale zahrada, jsi nenávrtný květ -
ó nenávrtnosti, jak teprv máme rádi!
Ó nenávrtnosti, jež učíš rozumět,
té ruky bývalé, jež hladí, hladí...

Tys ale zahrada, jež třeba odkvetne,
a přece v duchu tvém a mém má vůně jara
a bouře klíčení, vzpomínky poupěte.
Už brzo budu stár, už brzo budeš stará.

Jsi ale zahrada. Těch rán! A také ran!
A běda, také ran, jež listím šly i kamenem.
A běda, čas je pán. Již stavi nám svůj stan,
a v něm, v něm vzpomene. Na co?
Nač zapomenem?

NEPLAČTE OČI MÉ!

Neplačte oči mé. Den váš byl krásný dost.
Pod stromů korunách jste šly, když háj se tměl,
květy jste laskaly i soumrak, mírný host
se s vámi zastavil, když travinami šel.
V zrcadle tichých vod jste hoře omyly,
jež lidé vetkaly vám do neklidných řas.
Proč byste plakaly? Usnete za chvíli
z nenasytných rtů nevzbudí vás hlas.

„Jak sílila intenzita nacistické hrozby, dozrával hlas básníků do tvrdé, krásné jistoty obhovo- vaného života“. Nejsilnější a nezapo- menutelně zazněl hlas Horův ve dvou skvostných básnických dí- lech, ve ZPĚVU RODNÉ ZEMI a JANU HOUSLISTOVI.

ZPĚV RODNÉ ZEMI (UKÁZKA)

Země, země, stokrát pokou-
šená, kolikrát
vidala jsi cizí ruce z věna
tvého lidu cary rvát! Krev a
slzy tekly po tvé skrání,
mlčel hlas božího slitování,
a jen smrt a jenom hlad
sily zmo do tvých lad.

jako pecen, jehož krajici
živila se vojska jdoucí světem.
V rouchu rozbitém
stála jsi, jen socha mezi kříži,
oslněna úsvitem,
jenž se ti vždy v blescích pou-
ze blíží.

Bůh a svět
postavili tě v tvůj střed,
drtili tě v rukou jako květ,
jako kalich v střepě rozbili tě,
jako stromu zas ti dali zrát.
Mnich a voják bili, libali tě,
trhali a láтали tvůj šat.

Jako luna ubývající
mizela jsi za mraky svým
dětem,

Věčný hřbitove,
věčná kolébko, v tmách za-
věšená,
z jámy morové
stokrát k slunci rozkvetla jsi
zas jako žena plná krás,
tisíckrát jsi počala a nesla
dětí na klíně a v polích klas.
Vidím tě, loď,
úder tvého vesla,
kterak staletími veze nás.

HUDBA je součástí mého života

Dvojici Zenkl – Letko jsme na Nocturnech ještě nezažili. Zajímavá kombinace nejen nástrojů, ale i charakterů dvou muzikantů. Jen si vybavte repertoár domáckého Mira a hostujícího Radima... Nikoho nepřekvapí, když s kytarou nebo trombonem uvidí toho prvního v torontském velkém klubu Rex při preludování neworléanského jazzu. Stejně tak se nikdo nebude podívat nad zaujetím toho druhého v blugrassové písni. Oba však mají společnou lásku k lidové písni. Oběma pomáhala překonávat začátky v emigraci, kam se vydali každý v jiném čase, ale se shodným cílem: věnovat se profesionálně hudbě. Jejich osudy by se snad nikdy nesetkaly, kdyby dr. Krajný nedal prostor zrodu cyklu klasické hudby a jazzu Nocturna ve městě a kdyby jeho muzikální fantazie nechtěla pokoušet nové kombinace hudební produkce různých interpretů s různými hudebními zaměřením.

A tak se stalo, že se jednoho večera zase potkali v opeře Miro Letko s Milošem Krajným, dávají poslední operu náročnému cyklu čtyř oper Richarda Wágnera Prsten Nibelungův, a tam slovo dalo slovo a nápad dostával postupně konkrétní podobu.

■ Co tě v první chvíli napadlo, když jsi dostal nabídku doprovázet Radima Zenkla? Radim je veliký muzikant, talentovaný a úspěšný. V nabídce jsem viděl příležitost zkusit něco nového. Participovat v novém žánru muziky je pro každého muzikanta výzva. Já teď převážně hraji jazz, mým hlavním nástrojem je trombon a zpěv - hraji v torontském Rexu (každou neděli od 12-15 h) a v jiných klubech, nepohrdnu ani možností hrát na tanečnicích, svatbě nebo na privátní party, kde většinou hraji kytaru, housle, soprano sax a zpívám. Houslemi jsem ale fakticky začínal. Jednou jsem přišel ze školy domů, na stole ležely housle a otec řekl: „začneš chodit do Itavy na hudební školu. Chvilí jsem protestoval, ale neměl jsem šanci, byl jsem druhák na základce. Dodnes jsem rád, že jsem otcovo rozhodnutí přijal.

Miro se narodil v Žilině, „odkud je také moje máma, otec pocházel z malé dědky Ladce – Tunežice. Byl vojenským muzikantem v ceremoniálním pluku v Liptovském Mikuláši, po základní vojenské službě mu nabízeli místo v dechovce MV v Bratislavě. Ale nespínil podmínku: do strany nevstoupil a tak se ocitl v žilinském vlakovém depu, kde se učil za mechanika parních strojů. Ovšem nikdy se nepřestal věnovat hudbě nejen jako muzikant, ale i jako učitel. Hrál ve všech možných hudebních tělesech v Žilině a okolí a při jedné takové

příležitosti potkal moji maminku. A tak, když rodiče založili rodinu, snažili se v hudbě pokračovat i se svými šesti dětmi (pět kluků a děvče), které se chtěly také naučit hrát na nějaký dechový nástroj,“ ponořil se do vzpomínek Miro. „Jsem rád, že právě housle byly mým prvním instrumentem. Pomohly mi rozvinout nejen výběr-

ný sluch, ale i obratnost a motorické dovednosti obou rukou. Pak přišla kytara, později trombon (také pozoun tahový). Inspiroval mě trombonista pan Vavřík, který hrál v otcově taneční kapele. A protože trombon nemá klapky, mohl jsem využít svůj sluch vycvičený hrou na housle.“

Trombon Miro studoval jako hlavní instrument na žilinské konzervatoři. Jeho učitelem byl pan Datelinka, a po emigraci do Kanady v r. 1968 pak pokračoval ve studiích v Torontu. Nejdříve privátně s Eugenem Wattsem - „mimochoodem zakladatelem nejznámějšího kandského tělesa Canadian Brass, a později, díky stipendiu od dr. Davida Ouchterlonho (tehdejší administrátor) na Toronto Royal Conservatory a pak hudební fakultu na U of T. Potkal jsem se s ním náhodně, když jsem si privydlával v obchodě s koly. Jednou se tam objevil dr. Ouchterlony, kterému jsem prodal kolo, a při té příležitosti jsem ho požádal, zda by vyslechl moji hru na trombon, a jestli by bylo možné dostat nějaké stipko. Díky jemu jsem se dostal do třídy, kde učil Ralf Sauer, toho času principál-trombonista a sólista Toronto Symphony.

■ Podarilo se ti žít se hudbou? Ano, skoro celý život, ale někdy jsem měl i denní práci. Začal jsem jako náhradní učitel hudby pro York Board of Education. Poté jsem cestoval po světě - mým stanovištěm byl New York. Hrál jsem ve všech velkých Show Rooms v USA a Kanadě, v Play Boy klubech, Las Vegas... Na cestách jsem potkal hodně významných muzikantů, se kterými jsem hrál, získal ceněné zkušenosti, které člověku nedá žádná škola. Po návratu do Toronta jsem začal jsem žít klidnější život s manželkou a dvěma dětmi. Když přišel čas potřeby stálého a pravidelného příjmu, tak

jsem po nějakých kurzech a seminářích nastoupil díky pomoci přátel jako nákupčí pro Magna International, ale nikdy jsem nepřestal hrát a učit hudbu.

■ Kterou hudbu máš nejraději? Miluji dobrou a krásnou hudbu, ať už je to jazz, pop, lidovka anebo klasika. Začalo to s mým otcem, když založil dětskou kapelu z chlapců, které doma učil. Potom na konzervatoři v Žilině, kde jsem se více seznámil s klasikou a hrál na trombon v Symfonickém orchestru města - dnes je to světově známý orchestr Slovak Symphonietta. Na konzervatoři existoval i Revival Jazz Band, orientovaný na tradiční New Orleans styl jazz, který založil nadaný trumpetista Mila Polák. Byl to vlastně první pokus o podobnou hudbu na konzervatoři: „profákům“ se to moc nelíbilo, ale my jsme vytrvali.

■ Když je příležitost, tak nepohrdneš možností si zahrát i v rámci komunity, proč je přijímáš? Jednoduše miluji naši muziku! Ať je to populární, lidová hudba nebo klasika, kterou jsem poslouchal už doma a přirostla mi k srdci. Rád ji hraji a zpívám. Považuji ji to za klenot.

■ Co pro tebe znamená hudba, jaké má místo v tvém životě? Hudba v mém životě hraje důležitou roli. Hlásím se k Ellingtonově výroku Music is my mistress - naprosto s ním souhlasím, mj. patří také k mým jazzovým oblíbeným. Hudba je neodlučitelnou součástí mého života. Otevřela mi bránu do světa a díky ní jsem měl příležitost potkat zajímavé lidi ze všech stran života. Vzpomínám si na jednu takovou zkušenost v Americe, kde jsme hráli. Potkal jsem se tam s jedním Afroamerikáncem, který mě oslovil, že slyšel, že pocházím z Československa. A řekl mi, že byl jedním z těch, co se dívali dalekohledem na Plzeň za doby osvobození ČSR, „ale dostali jsme rozkaz od D. Eisenhowera, abychom nechali Rusy osvobodit Prahu...“

■ Věříš tomu, že hudba nechává mysl mladou? Absolutně, když žiješ s muzikou, stále něco studuješ, tvoříš - prostě mysl je pořád v pohybu a nemáš čas stárnout. Když slyším lidi kolem sebe, jak si pořád na něco stěžují, nerozumím tomu. Rád se vracím domů na setkání s přáteli-muzikanty na Slovensku i v Čechách (naše rodina je tam i tam - větev maminčiny rodiny Machovských jsou v Praze, střeď má hrobku na Vyšehradě a odpočívá tam i můj bratranec, doktor přírodních věd Jozef Kvasnica, který působil na Karlově univerzitě. Jeho hrob je velice blízko hrobu W. Matušky), a vždy si

zahrajeme na nějakém tamějším festivalu. Nesmírně fandím jazzové sekci v žilinské konzervatoři, která existuje díky (bohužel předčasně zemřelému) obětavému muzikantovi, mému příteli Mirovi Beloridovi. Ale v jeho práci se tam pokračuje.

■ Která hudební událost ti udělala v poslední době radost? Musím uvést zmiňovanou Wágnеровu poslední operu z jeho cyklu Prsten Nibelungův. A druhou byla zrovna tak úžasná opera Rusalka v produkci Metropolitan Opera z NY - fantastické výkony. Miluju operu, miluju Dvořáka. Konečně, moje první zkušenost se symfonickým orchestrem je spojena s Novosvětskou. Když mi bylo 16 let, tak jsem byl na koncertě Slovenské filharmonie, která ji právě hrála. A když jsem tam byl nedávno na návštěvě, tak jsem ji slyšel nanovo.

■ Proč zrovna Dvořáka? Mám rád Janáčka, Martinů, Suchona, Cíckera i Smetanu a spoustu jiných významných skladatelů, ale Dvořák má něco, co je mi velice blízké a co je pro mě krásné. Dvořák byl v podstatě ne složitý člověk, ale nesmírný ta-

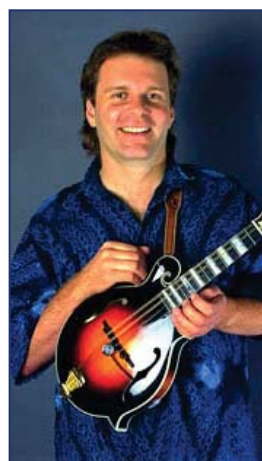
lent, který se podle mě vyrovná Wágnеровi anebo Verdimu co se operní tvorby týká. Když posloucháte nějakou stanici s klasickou hudbou, tak myslím, že není jediného týdne, kdy byste neslyšeli něco od Dvořáka. Nikdy nezapomenu na chvíli, kdy jsem hrál jako chlapec se symfonickým orchestrem v lánžích Trenčianské Teplice píseň Když mne má stará matka z cyklu Cigánské písně - dodnes si pamatuji každou notu té krásné melodie, ta ve mně zůstane do konce života. Naše píseň moravská, česká a slovenská je něco unikátního. Z ní čerpali a dodnes čerpají mnozí skladatelé a muzikanti, kteří jsou jejich melodikou inspirováni. Ke mně promlouvá píseň z Moravskoslovácka, jsou to pro mne ty najryzejší melodie naší domoviny.

A co teda budeme slyšet s Radimem Zenklem na Nocturnech v neděli 26. března na Masarykově? „Pro muzikanty není těžké se rychle domluvit na improvizaci. V každém případě se také těším,“ ujistil Miro Letko.

PŘIPRAVILA VĚRA KOHOUTOVÁ
FOTO WIKIPEDIA

Radimova mandolína

V neděli 26. března nanovo uvítáme Radima Zenkla. Pokud mě pa-

mět nemýlí, toto bude jeho čtvrtá návštěva v Nocturnech. A zděky úspěšná. Tentokrát pozval producent Nocturne dr. Krajný jako doprovod Miro Letka. Jak se Radimovi ten nápad jeví? „Velice se mi líbí, protože vznikne čerstvá energie, kterou doufám budeme schopni přenést i na diváky. Ti potom snad ucítí, že se jedná o něco ojedinělého, mimořádného, a jenom pro ně. Když jsem například před pár lety hrál celovečerní koncert s Jiřím Stivínem, tak jsme se sešli až na zvukové zkoušce, a ani tam se moc nezkoušelo, jen jsme si něco řekli o různých možnostech našich nástrojů, a pak už se hrál koncert. Tady v Torontu to bude přípra-

venější, ale i tak tam bude velký prostor pro improvizaci, která je vlastně úplně tou prvotní formou hudby.“

Připravil jste si něco nového? „Samozřejmě že, budou nějaké nové skladby, písně, nová aranžmá, také nové techniky hraní, např. napodobení cimbalu na mandolínu...“

Původem Opavan působil v 80. letech v ostravských skupinách Athabasca a Rozkol. V roce 1985 založil a vedl skupinu Tyrkys, která o tři roky později vyhrála Portu. Od léta roku 1989 působí v USA, kde v roce 1992 zvítězil v prestižní celamerické mandolinové soutěži s mezinárodní účastí Winfield Mandolin Championship. Je znám především svým stylem, který vynalezl a nazval Zenkl Style, při jehož uplatnění jeden nástroj zní jako by hrály dva současně. Radimovi nedá hudba spát a všude, kam přijde, hledá něco nového. Natočil pět sólových CD a spolupracoval jako studiový hráč na více než 60 CD. Koncertně a studiově spolupracuje s hráči nové akustické hudby jako je např. Béla Fleck, Jerry Garcia, David Grisman, Mike Marshall, Jerry Douglas, Stanley Jordan a další.

A tak v Irsku začal hrát i na tradiční irské píšťaly a postupně na další fletny z celého světa. Je vždy trvale vítaným hostem ve staré domovině, kde ho je možné slyšet ve spolupráci s hráči a skupinami jako je např. Druhá tráva, Buty, Čechomor, Vlasta Redl, Jiří Stivín, Hradišťan, Bratři Ebenové,

➤ Vladimír Mišík, Karel Plíhal, Waldemar Matuška, Vladimír Merta a v televizních pořadech Na plovárně, Noc s Andělem a dalších.

Radim měl od malíčka hudební zázemí, oba rodiče se věnovali hudbě, a tak se zdá, že je překvapil docela neobvyklou volbou nástroje. Na české poměry to je volba skutečně netypická, ale rodiče to nakonec přijmout museli. Nejvíce měli obavy, že pro mandolinu není mnoho hudební literatury - známá je tak třímínutová věc od Mozarta, něco od Beethovena. Na otázku, co bude syn dělat dále, když to, co je napsáno postačí tak na jeden večer, odpověděl syn tatínkovi, že si tedy bude hudbu psát sám a že ji bude také aranžovat sám... "Zřejmě nepovažoval trampské písně a pozdější bluegrass, jímž se Radim zabýval, za dostatečně náročné pro solidní muzicování a obživu." Trampskou píseň si zvolil Radim ještě za útlého dětství, vzpomínal v rozhovoru v pořadu Marka Ebena v české TV Na plovárně (www.ceskatelevize.cz), když jednou jel s rodiči vlakem a tam někde slyšel trampskou melodii, byly mu čtyři roky, „udělalo se mi tak krásně, až mě polilo horko“, a bylo rozhodnuto napořád. Pociť se později utvrdil, když mu táta koupil v obchodě, kolem kterého dlouho Radim chodil a chtěl koukat po ve vitrině vyložené mandolině, „v turistickém kroužku ji někdo přinesl a moje touha se znásobila,“ až se tatínkovi synka zželelo.

A tady začíná kariéra muzikanta, který si to z country a trampské písně přímo nasměroval do techničtějšího bluegrassu, „táta dbal, aby moje muzicování nebylo jenom o technice, ale aby mělo hloubku...“

Dnes hraje Radim na mnoho druhů mandolín, různého zvuku i velikosti - kupř. na elektrickou, na mandolu, ukelele mandolinu, mandocello a celou řadu různých píšťal a fléten.

Do světa se vydával v předstávách již od svých dvanácti let, a jeho snem byla Kanada, ale jak rozum bral, uvědomoval si, že život ve Státech je silnější, a tak se rozhodl pro ně. A problematický repertoár? - faktem je, že Amerika nabízí mandolistům v porovnání s ostatními zeměmi nepřeberně možnosti. A protože je Radim přemýšlivý muzikant, nepotkal ho v imigraci osud ostatních nepřipravených - jako jsou úklidy, fast food restauranty apod., ale od počátku jej vítali s mandolinou v ruce.

Těšíme se na muzikanta-světoběžníka, který obohacuje hudební svět o stále nové podněty.

Informace a rezervace vstupu: (416)481-7294, cena vstupného 25.00, studenti 15.00. Restaurace Praha, Masaryktown, 450 Scarborough Golf Club Road, Toronto. Začátek v 17.00 h. Přiveďte také své přátele. ■ PŘÍPRAVA -vk-

Ke svým devadesátým narozením jsem dostal - mimo jinou bohatou nadílku - fotografii mého devítiměsíčního pravnuka Neta (jméno prý je japonské). Zaujalo mě, s jakou vážností to stvořitel osahává světýlko, aby se přesvědčilo, co je to zač.

Žiju poslední čtvrtstoletí jako vdovec a poslední roky u své dcery a zetě na břehu přelivu mezi britskokolumbijskou pevninou a kanadským Madagaskarem (jak nazývám vancouverští ostrov). Je o mne dobře postaráno. Bydlím se svými mladými v jednom domě, ale nikoli ve společné domácnosti. Mám samostatný byt vším potřebným dokonale vybavený. A zvykl jsem si už na život v jistém ústraní a v naprostém poklidu. Takže pozorností, jaké se mi dostalo, jsem pokládal narozeninovou oslavu za vyřízenou.

Ne tak mé dcery a jejich partneři. Ti se potají dohodli, že mě překvapí. A tak jsme jednu lednovou sobotu vyrazili po silnici a přes dva mořské úseky z Powell Riveru do Vancouveru (cca 140 km). Přijal jsem to jako samozřejmost, tam se naše širší rodinka při podobných příležitostech scházívá. Jenže k mému překvapení jsme se zdrželi, jen co jsme do sebe hodili lehký oběd a hned zase trádovali dál. Kam mě to k čertu vezou? říkal jsem si. Chilliwack, Agassiz - to jsem ještě znal. Ale dál, zejména když jsme zamířili na sever, to už pro mne byla cesta do neznáma (dalších cca 100 km). Až jsme se ocitli v Harrisonu. Nic mně to pojmenování neřikalo. Zíral jsem na velké jezero a u něho velký tříhvězdičkový hotel. A kolem hotelu spousta aut z širého okolí (dvě měla dokonce značku Seattlu). V hotelu fronta ke třem recepčním, po dlouhých chodbách forta lidí v bílých županech. Co to má všechno znamenat? - nechápal jsem.

Po únavné cestě jsem si dal šlofika. Neuplynul ani půlhodinka a probudil mě bujary vpád všech účastníků do mého pokoje: dcery Hanka s Jarkem, Šárka s Dhinem (kanadským lékařem) a oba vnuci - Tomáš s Kanadankou Kirsten a Nekem a Vojtá s Chilankou Isabelou. Prozírává Šárka hned na nočním stolku objevila pěkně vytištěné blahopřání a k tomu lahvičku červeného - zřejmě pozornost od podniků. To si dám líbit! A ať! Kde se vzaly, tu se vzaly skleničky - víno se rozlilo a devítihlasý chorál zahřímá blahopřejné Živjío, živjío, živjío, až okna zadrmčela a polekaný Neko se choullil do maminičina bezpečného náručí.

Přijel jsem na tu oslavu ve slušném oblečení. Ale když jsme se chystali k večeři, nutily mě mé dcerečky, abych se převlekl. Do čeho? Já zíral, co v mém šatníku vyšáhlý a převleky: bělouškovci košili s parádní vázankou, elegantní černé polobotky a smoking, ve kterém jsem se prezentoval jen při těch nejslavnostnějších příležitostech. V tomto gala oblečení jsem vplul do dvorany, která slouží jako restaurace s parketem k tanci. Čert vzal to, že jsme na objednanou večeři čekali dvě hodiny. Hudba hrála, tak se tančilo. Od našeho stolu pilně odcházel nejen nejmladší páry, ale i ty starší. A mé dcery nenechaly zahálět ani mne. Už ani nepamatuju, kdy jsem tančil naposledy. Pravda, býval jsem dobrým tanečníkem, ale teď

Světýlko a překvápka aneb Jak jsem oslavil své devadesátiny

Zdeněk Smejkal

jsem se tančit ostýchal. Vždyť ty moje nejoblíbenější tance - valčíky, polku, english waltz, mazurku - už nikdo netančí. A já ty moderní tance moc nemám. Ale dcery nedaly jinak, musel

2 stupně Celsia! A přede mnou rybník. Nejsem žádný otužilac a v lednu by mě nikdo venku do vody nedostal. Ale z vody stoupala pára a hodně lidí se v ní s chutí čachtalo. Opatrně jsem

Tož v té zemi, odkud pocházím, je takových zákoutí bezpočet, a já jsem v ní do dnešního hluboce zakořeněn. Na vlastní kůži si tak ověřuji platnost rčení, že starý strom se přesadit nedá, že v nové půdě kořeny nezapustí. Pravda, Kanada je přebohatá na přírodní krásy, které upřímně obdivuju, já se všemožně přizpůsobuju kanadskému životnímu prostředí a stylu a snažím se odvděčit za to, čeho se mi zde dostává - ale doma se tu necítím. Jsem však rád, že všichni moji mladí se tu pracovním prosadili a zařídili si opravdové domovy.

A toto rozjímání mne opět přivedlo k Nekovi. Ten „javorový kmen“, jehož listy se staly výsostným znakem Kanady, byl pro mne předzvěstí, která se naplnila - já pod ním v Kanadě dožívám. Jsem posledním chlapcem našeho rodu, který mnou „po meči“ vymírá. A ty, Neko, ses pod tím stromem narodil a budeš pod ním vyrůstat a žít - jako prvorozenc nezahynout. „po přeslici“, jako první narozený v Kanadě. Moje světýlko už pohasíná, tvoje se rozzařuje. Ber to světýlko, které tě tak zaujalo, jako světýlko poznávání. Mne ta světýlka provázela celým životem. A proměňovala se v hvězdičky, kdykoli jsem vykonal dobrý čin nebo odvedl dobrou práci. Přesu ti, aby se ti na tvé cestě životem rozzařilo tolik hvězdiček jako v té studánce.

Pozn. red: prof. Zdeněk Smejkal, náš autor, působil jako docent Masarykovy univerzity v Brně, teoretik a historik filmu s širším zaměřením na kulturu vůbec, kritik filmový, divadelní, televizní a literární, mj. také člen vědecké rady Československého filmového ústavu v Praze, vědecko-umělecké rady filmové a televizní fakulty VŠMU v Bratislavě a uměleckých rad filmových studií ve Zlíně a Bratislavě. Soustředěnou pozornost věnoval také ochotnickému divadlu a amatérskému filmu, za což byl také vyznamenán zlatými medailami udělenými Academia Film Olomouc - festivaly vědeckých a populárně vědeckých filmů.

Prof. Zdeněk Smejkal (uprostřed) s dcerami Hanou a Šárkou a jejich rodinami

jsem nastartovat. A Hanka mě mimo jiné přímo na parketu instruovala, jak se tančí „džajf“ (jive). Zkusil jsem to. Šlo to jakž takž. Ale cítil jsem se přitom jako koza na ledě. K jednomu tanečkovi Šárka přibrala i malého Neka. Vytačili jsme to o sto šest, ale v té tlačenci se stalo, že při jednom obratu zakopla o něčí nohu a už se kácela. Trhl jsem sebou, abych ji pomohl. Ale postřehl jsem, že má pomoc

namočil nohu do vody - byla teplá! Rychle jsem se sebe shodil župan a šapky a hurá do vody. A v ní se mně všechno v hlavě uložilo do pořádku: vždyť i ten hotel měl název Harrison hot springs hotel. Já si lámal hlavu, co ta jara a skoky v názvu, ale ukázalo se, že jsou to horké prameny. A ty jsou hlavní atrakcí, která sem vábí lidi. Proto ta auta, proto ty župany. Já jsem ve vodě nikdy nevydržel déle než půl hodiny. A tady jsem se v ní bahněl celé dvě hodiny. A tak jsem vysondoval, že ten rybník na dně a březích vybetonovali a průduchy pro prameny ponechali. Teplota vody se tím udržuje. A já nohama šátral, až jsem ty tři prameny našel a přesvědčil se, že jsou opravdu horké. Tak jsem ve své devadesátce poprvé zažil koupání v lednu pod širým nebem - ke své svrchované spokojenosti.

V noci jsem se probudil a hlavou mně bleskla myšlenka: každý spás něco stojí. A pro tento spás se moji milí museli pořádně praštit přes kapsu. Byla mezi námi tichá úmluva, že se o tom mluvit nebude. Přesto se mi vrtala pochybnost: Stálo to zato? Ať tak či onak, všichni zúčastnění si pracovním stojím dobře a jako rozumní hopodají jistě zvážili, zda na to mají, zda si to mohou dovolit. A já jim za to jsem neskonale vděčný. Vždyť téměř všichni jsme něco takového prožili poprvé, a to pospolu. Zároveň jsem si uvědomil, že celý tento výpád do neznáma je jakýsi náš společný „valčík na rozloučenou“ a že zůstane jako trvalá vzpomínka. Moji milí, díky!

Ráno jsme posnídali a hned se rozjeli do svých domovů. Já seděl v autě na zadních sedadlech sám. A najednou jsem se přistihl, že si brumlam do pobroukávám Sládkovu prostinkou básničku Znáš křišťálovou studánku. Byla i zhudebněná a jako píseň se stala tak populární, že zlidověla. Mně se vybavuje zpravidla tehdy, když je mi dobře. Asi ji znáte (viz text v rámečku).

by mohla být spíš na překážku. Šárka padala úplně profesionálně - měkce dopadla na zadek, že zad udělala kolíbku a Neka v ní zhoupala: a tak pád Neka vůbec nepolekal, dokonce se mu to líbilo a usmál se. Tož, Neko, světýlko naše, ano, i pády tě v životě čekají, ale dal by pámbu, abys měl při nich takového anděla strážného jako Šárka a aby byly stejně bezbolestné. Neko si pak hověl novopečené babičce Hance na rameni, až usnul. Myslim, že si spolu budou dokonale rozumět.

S tím gala oblečením jsem to ještě chápal - abych byl ve společnosti a jour. Ale když Šárka vyndala mé koupací trenýrky, protestoval jsem: „Nač trenýrky, mám pokoj s koupelnou, mohu se osprchovat a sprchuju se vždycky nahý.“ Ale Šárka mě usadila: „Nemudruj a obleč si to“. Navíc mě ohodila do bílého županu a na nohy šapky-vietnamky. Na chodbách jsem rozhojnil ty bílé župany. V přízemí mě nečekané vystrčil ven. Brrr!

J. V. Sládek:
LESNÍ STUDÁNKA

Znáš křišťálovou studánku,
kde nejlubší je les,
tam roste tmavé kapradí
a vůkol rudý vřes.

Tam ptáci laně chodí pít
pod javorový kmen,
ti ptáci za dne bílého,
ty laně v noci jen.

Když usnou lesy hluboké
a kolem ticho jest,
tu nebesa i studánka
jsou plny zlatých hvězd.

Ke gratulantům se rádi přidáváme a těšíme se, pane profesore, na Vaše další články. ■

Minulý měsíc oslavil významné životní jubileum jeden z nejslavnějších světových filmových režisérů a nejslavnější český filmař Miloš Forman své 85. narozeniny. Na Miloše Formana jsem si vzpomněl v neděli 26. února při sledování letošního – poněkud neobvyklého – předávání Oscarů. Cenu za nejlepší režii letos získal Damien Chazelle za režii vynikajícího muzikálového filmu *La La Land*. Čerstvě Oscarem ověřený Chazelle má s Milošem Formanem společných hned několik věcí. Především oba direktori dosáhli velkých úspěchů ve velmi mladém věku a oba vytvořili mj. slavné filmové muzikály, byť ani jeden z nich Oscara nezískal. Chazelle zmíněným snímkem, který byl původně (neuvěřitelným omylem) oznámen jako letošní vítěz, a Miloš Forman slavným muzikálem *Hair*, natočeném čtyři roky po svém, do té doby nejslavnějším filmu *One Flew Over the Cuckoo's Nest* (Přelet nad kukaččím hnízdem). V představení nominovaných před předáváním cen bylo několikrát zmíněno, že hlavní adept na vítězství Chazelle je jen 32 let starý. Miloš Forman měl v tomto věku už dlouhou řadu scénaristické, herecké a hlavně režijní tvorby a jako režisér měl již světové jméno. Ale vezměme to po pořádku.

Miloš Forman se narodil 18.2.1932 v Čáslavi. Poté, co rodiče za 2. světové války zahynuli v koncentračním táboře, Miloš vyrůstal v internátní škole pro válečné oběti v Poděbradech. Zde se setkává s dalšími budoucími úspěšnými filmaři Ivanem Pásmem a polským režisérem Jerzym Skolimowským. Po neúspěšném pokusu být přijat na DAMU se rozhodl pro studium scénaristiky a dramaturgie na FAMU. Již během studia spolupracoval s významnými režiséry Macem Fričem a Alfrédem Radokem a zahrál si pár menších rolí v několika filmech.

Milošův zájem však byl v první řadě o režii. Jeho průkopnickým filmem byl bezesporu veseloherně-psychologický snímek *Černý Petr*, který – stejně jako všechny tři celovečerní filmy, jež letošní jubilar v Česku před odchodem do exilu v roce 1968 natočil – byl nejvýznamnější tím, že neuvěřitelně akurátně a bez příkras vystihl mentalitu a atmosféru doby, v níž byl točen. Miloš Forman byl s Jaroslavem Papouškem též spoluautorem scénáře. Troufnu si říci, že film *Černý Petr* odrůbil slavnou Novou vlnu československého filmu tzv. zlatých šedesátých. Mluvím-li o Nové vlně československého filmu a snímku *Černý Petr*, musím chtít nechat zmínit jméno člověka, který má na úspěchu československých filmů oně slavné filmové dekády svůj podíl.

Nechci zde v žádném případě stavět slavobránu komunistickému papalášovi a už vůbec ne udavači a konfidentovi Gestapa. Tím vším údajně byl ředitel Filmového studia Barrandov v letech 1958–1963 Josef Veselý. Koncem tohoto roku byl Veselý nejpr-

ve zbaven funkce, obviněn z udavačství a následující rok odsouzen k osmi letům vězení za udavačství a spolupráci s Gestapem v protektorátním období, v němž pracoval mj. jako účetní v Divadle Vlasty Buriana. Veselého zásluha pustit film do produkce přišla tedy v hodině dvanácté. Dva mladší synové Josefa Veselého Jirka a Jožka byli mými spolužáky na základce, jejich rodina bydlela v protějším domě v Dejvicích. Nejstarší syn Jaroslav má též (samozřejmě naprosto bezděky) podíl – jak dále uvádím, na povolení promítání *Černého Petra*. Miloš Forman v televizi nedávno vyprávěl, že při předváděcí promítání *Černého Petra* na Barrandově přítomní barrandovští „schvalovači“ – rozuměj bolševičtí strážci ideologického pořádku, kteří v první polovině šedesátých let nebyli příliš benevolentní – dosti razantním způsobem kritizovali předváděný film. Prohlašovali, že děj neodpovídá realitě (paradoxně naprosto opak byl pravdou), představitel hlavních rolí že jsou výsměchem uvědomělému socialistickému člověku atd. Padla i slova, jak je možné, že tento ideologicky silně závadný a zcestný materiál byl schválen k natáče-

ní. Po chvíli vstal ředitel Barrandova Veselý a řekl: „Soudruzi, já mám šestnáctiletého kluka (zmiňovaný syn Jaroslav) a já ho v něm (hlavní hrdina filmu šestnáctiletý prodávácký učeň Petr) vidím. Sám Forman popisuje ve své knize *Veselého* jako velmi schopného, inteligentního, progresivního člověka, který filmu rozuměl. A tak film dostal zelenou a šel do projekce. Sklidil mnoho úspěchů nejen doma, ale i v řadě dalších zemí a řadu prestižních cen. Fenomén filmu bych rozdělil do dvou rovin: jednak veseloherní s řadou vynikajících gagů, dále to, že snímek přesně reflektoval tehdejší dobovou realitu, kdy bylo režimní propagandou vnučováno domněnku, že vše funguje jako dobře namazaný stroj bez problémů, natož krizi, vše v duchu marx-leninských principů a zásad. Tomu filmem předváděný děj příliš neodpovídal. Navíc

Formanovy osmdesáté páté

Petr Kohout

byly předvedeny silně tabuizované aspekty, například duchovní bída jisté části tehdejší mládeže, jež byla v popisované době oficiálně portrétoována jako šťastná záruka budoucnosti – v naprosté většině „uvědomělí mládežníci“ v modrých košilích. Miloš měl tedy jméno a mohl se pustit do dalších projektů. Nutno dodat, že ledy se uvolňovaly počátkem šedesátých let velmi pomalu a zkostratizovaný režim Antonína Novotného, který v oné době ještě držel bolševickou moc pevně ve svých rukou, nebyl nekonformní tvorby (Milošova tvorba byla výhradně nekonformní) příliš nakloněn. Přesto se Miloš Formanovi podařilo ve stejném roce udělat velmi zajímavý experiment – krátkometrážní dokument *Konkurs*. Tento snímek ovšem nebyl jeho dokumentární prvotinou. Již v roce 1960 natočil dokument o v té době světově proslavené Radokově Laterně magice, s níž se Československo proslavilo na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu.

V Konkursu si zahrála i Milošova druhá manželka, herečka a zpěvačka Věra Křesadlová, s níž má dva syny, dvojčata Matěje a Petra, dnes úspěšné herce a divadelní podnikatele. Milošovou první manželkou byla největší česká filmová hvězda druhé poloviny padesátých a první poloviny šedesátých let Jana Brejchová. Janu Miloš do svých filmů nikdy neobsadil, zato světil hlavní roli dalšího fenomenálního filmu z roku 1965 *Lásky jedné plavolásky* její mladší sestře Haně. Romantické komediální drama o zklamané venkovské dívce, která se nechala svést chlupitým

muzikantem (Vladimír Pucholt), aby se dočkala, když za ním neohlášeně přijela do Prahy, velkého zklamání. Na jeho scéně se Miloš Forman též autorsky podílel. Podle Milošova vyprávění mu okrajovým námětem filmu byl vlastní zážitek, kdy svezl jakousi mladou stopačku, která přijela neočekávaně z chlapcem, do něhož byla zamilovaná a dostalo se jí hořkého zklamání. I tento film měl obrovský úspěch. Miloš v něm vsadil na zajímavý experiment, který báječně vyšel. K nehercům dal jako partnera v té době již proslaveného komediálního génia Vladimíra Menšíka. V následujícím roce se Milošovi vydal další projekt. Ve spolupráci se semaforskými legendami Jiřím Suchým a Jiřím Šlitrem natočil televizní muzikál *Dobře placená procházka*, který režíroval společně s režisérem divadla Semafor Jánem Roháčem. Sám napsal scénář. To už ovšem bylo v časech, kdy zmíněný

ledy režimních deformátorů začaly tát a na Dobře placené procházce, v níž hrála jednu z hlavních rolí slavná zpěvačka Eva Pilarová, to bylo patrné. Snímek měl úspěch v mnoha evropských zemích, mj. i v Anglii, a Jiří Šlitr se jej pokoušel za vydání pomoci Jiřího Voskovce prosadit i na Broadwayi, bohužel neúspěšně. Největší úspěch Milošovy tvorby před odchodem do exilu však přišel v roce 1967 filmem *Hoří má panenko*. To už měl režisér několik let světové jméno a finanční příspěvek poskytl i známý italský producent, manžel Sophie Lorenové, Carlo Ponti. Příspěvek deseti tisíc dolarů měl však pro Pontiho nepochopitelný smysl filmu (neznají poměry v tehdejších komunistických zemích) nepřijemnou dohru: slavný producent požadoval navrácení (ve filmářské finanční paketele. Nutno dodat, že to bylo v době, kdy mu jím produkovaný filmový hit, celosvětově proslavený *Doktor Živago*, vynášel milióny. Ponti svou nespokojenost zdůvodňoval tím, že snímek uráží prostého člověka.

Tento film osobně považuji za nejlepší satirické zobrazení tehdejší doby před Pražským jarem 68 a jeho předinvazním Obrodním procesem Dubčekova (jak se ukázalo neuspokojitelného) tzv. socialismu s lidskou tváří. Film ukazuje mimo jiné skutečnosti, které dodnes mnoha českým pseudopatriotům hýbou žlučí. Na prvním místě příslušecnu českou zlodějnou, kdy bylo vzté heslo Kdo nekrade, okrádá rodinu. Film neuvěřitelně přesně ukazuje morální rozklad společnosti po dvou dekáдах komunisty nuceného systému, jemuž už téměř nikdo nevěřil a každý si hrál jaksi na svém písečku.

Snímek byl též posledním celovečerním filmem před rokem 1968, který na krátkou dobu nedostal zelenou být promítán v kinech. Prvořadým důvodem byl rozložený prezident Antonín Novotný, který podle slov jeho syna, po zhlédnutí filmu „lezl po stropě“. Není těžké se dovědět proč. Švejkování hasičského sboru ve filmu *Novotnému* (nikoliv neoprávněně) připada-

lo jako narážka na zkostratělou vládnoucí kliku. Tady Novotný později, když se film dostal do kin, získal na svou stranu vedle Carla Pontiho ještě dalšího spojence. Proti filmu protestovaly hasičské sbory. Miloš tedy musel zvolit malou lest. Absolvoval s krásnou manželkou Věrou Křesadlovou řadu besed s hasiči, které ujišťoval, že to není o nich, ale o komunistickém vedení, a ideology vládnoucí kompartě naopak ujišťoval, že je to o hasičích. Na jedné z besed se ozval jakýsi upřímný hasič a řekl kolegům, ať jsou zticha, že když vloni kdesi něco hasili, tak to vypadalo přesně jako v tom filmu. Ve filmu *Hoří má panenko* hráli neherci, což snímku dodalo naprostou identitu. Kdo z čtenářů tu dobu pamatuje, ví, že přesně takové poměry v tehdejší Československu opravdu vládly.

Po odchodu do exilu začala neúspěšnější část Milošovy kariéry. Nemusel se už obávat cenzorů a jeho jméno získalo i důvěru producentů, tedy relativně volné pole působnosti. V roce 1971 Miloš natočil zajímavé snímky *Taking Off* a *I Miss Sonia Henie*. V roce 1975 přišla již zmíněná oscarová žně za snímek *One Flew Over the Cuckoo's Nest*: drama z psychiatrické léčebny. V něm odvedl – dle mého názoru – životní výkon jeden z největších žijících velkánů amerického filmu Jack Nicholson. Kukaččí hnízdo nebylo v minulém režimu (do roku 1980, kdy jsem emigroval) uvedeno v československých kinech, ačkoliv v jiných zemích sovětského bloku uvedeno bylo. Vzpomínám si, jak se těsně před mým odchodem do emigrace organizovaly podnikové autobusové zájezdy do „spřátelených zemí“, a to nepokryté za účelem zhlédnutí Kukaččího hnízda. Dokládá to naprosto idiotické jednání husákovsko-bílavkovské normalizační kliky v oblastech kultury.

V té době bolševický režim usoudil, že nepustit Miloše Formana do republiky by udělalo více škody než užítka, a tak Miloš mohl přijet v sedmdesátých letech do Prahy. Ve stejném čase běžela v Praze fáma, že Milošovi bylo režimem nabídnuto přednášet na pražské FAMU v čase, kdy zrovna

FIRST MEETING

ZAHÁJENÍ DVOULETÉHO PROJEKTU VEŘEJNÉ DIPLOMACIE GALLERY 17/18 V OTTAWÉ, VERNISÁŽ VÝSTAVY

Velvyslanectví České republiky v Ottawě ve spolupráci s Ottawa Art Gallery uspořádalo 15. února ve svých prostorách slavnostní vernisáž společné výstavy fotografií a kreseb Jessiky Auer (Kanada) a Markéty Hlinovské (ČR). Výstava je úvodní akcí dvouletého projektu věnovaného oslavám 150. výročí Kanadské konfederace a 100. výročí nezávislosti Československa.

Během slavnostního zahájení vystoupili velvyslanec ČR Pavel Hrnčíř, vrchní ředitel evropské sekce Ministerstva zahraničních věcí, obchodu a rozvoje Kanady Leigh Sarty a Alexandra Badzak, ředitelka Ottawa Art Gallery.

Velvyslanec Pavel Hrnčíř představil publiku projekt Gallery 17/18 a poděkoval hlavním partnerům velvyslanectví ČR za spolupráci. Dále připomněl, že Česká republika slaví v letošním roce 75. výročí navázání diplomatických styků s Kanadou.

Leigh Sarty, vrchní ředitel evropské sekce kanadského MZV ve svém projevu hovořil o historických momentech česko-kanadských vztahů. Zdůraznil, že Kanada přijala během minulého století tisíce československých imigrantů, a dále připomněl připravované návštěvy vrcholných představitelů ČR v Kanadě v letošním roce i společné hodnoty, které obě země spojují.

Alexandra Badzak, ředitelka Ottawa Art Gallery, uvítala projekt Gallery 17/18 jako spojení, navazování a upevňování profesních i osobních vztahů mezi kanadskými a českými umělci. Toto platí i o výstavě „First meeting“, která představuje uměleckou tvorbu Jessiky Auer a Markéty Hlinovské. Zavítejte do výstavní síně v objektu Velvyslanectví ČR - 251 Cooper Street, Ottawa, Ontario, info 001 (613) 562-3875. ■

► Umělkyně Jessica Auer, Veronika Holcová a Markéta Hlinovská. Určité se s nimi na stránkách našich novin ještě setkáme.

ZDROJ: [HTTP://WWW.MZV.CZ/OTTAWA/CZAKTUALITY/ZAHAJENI_DVOULETEHO_PROJEKTU_VEŘEJNE_HTML](http://www.mzv.cz/ottawa/CZAKTUALITY/ZAHAJENI_DVOULETEHO_PROJEKTU_VEŘEJNE_HTML)

► netočí. Režisér údajně nabídku přijal, ale dal si podmínku, že nebude muset respektovat platné osnovy. Na to režim nepřistoupil podle všeho v obavách, že by mohlo dojít k ideologicky nežádoucí popularizaci americké tvorby. Pravdou je, že v této době první opoziční manifest Chara 77 začal normalizačnímu režimu pěkně zatápět. Navíc v roce 1978 hostoval v Praze Johnny Cash a obrovská obliba americké kultury at už na hudebním, literárním, divadelním, módním či filmovém poli byla neoddiskutovatelná. Následoval výborný muzikál Hair v roce 1979 a v roce 1981 filmový přepis románu E.L. Doctorowa Ragtime, jehož kameramanem byl Miroslav Ondříček. V něm si naposledy (v celovečerním filmu) zahrál legendární herec James Cagney. Největší úspěch dekady v kariéře Miloše Formana přišel v roce 1984, kdy natočil historický dokument, životopisný film o životě největšího skladatelského génia W. A. Mozarta s názvem Amadeus. Milošovi už bylo povoleno natáčet v Československu, přičemž obsadil do epizodních rolí některé české herce, mj. legendárního komika Karla Effa. Představitel hlavní role, do té doby nepříliš známý Tom Hulce, ukázal, jaký výkon je schopen špičkový režisér Formanovy úrovně z herce vytáhnout. V Milošově kariéře to byl již druhý Oscar a další z osmi Oscarů obdrželi ještě krajané - Karel Černý za dekorace scény a za kostýmní návrhy Theodor Pištěk. Vynikající herecký výkon za roli Salieriho, v Amadeovi rovněž oceněný Oscarem, podal F. Murray Abraham. V roce 1989 následuje historické drama Valmont podle knižní předlohy Choderlose de Laclosy, na jehož scéně se podílel Miloš Forman s Jeanem Claudem Carriérem. Kameru stejně jako v Amadeovi dělal opět Miroslav Ondříček. V roce 1996 Forman natočil faktografické drama The People vs. Larry Flynt, který je mým nejoblíbenějším americkým filmem Miloše Formana. Snímek přesně vystihuje tradici amerického pojetí svobody slova. Film, v kterém si miniorlíčku též zahrál čechoamerický herec Jan Tříska, byl nominován na Oscara, ale nevyhrál. Epizodní roli si v něm zahrál i sám Larry Flynt. Těžko si lze v titulní roli představit vhodnějšího herce, než je Woody Harrelson.

V roce 1999 následuje další životopisný film o slavném kontroverzním komikovi Andy Kaufmanovi Man on the Moon, jehož ve filmu velmi dobře ztvárnil známý komediální herec Jim Carrey.

Dosud poslední Milošův celovečerní film je historický snímek Goya's Ghosts, na kterém se Miloš Forman podílel vedle herce i na scénáři, znovu v osvědčeném tandemu s Jeanem Claudem Carriérem. Tento, byť zdaleka není jediným historickým filmem Miloše Formana, je stylově trochu jiný než ty předchozí, neb se zabývá vyřešením historické pravdy v životě geniálního malíře, jednoho ze starých mistrů, Španěla Francisca Goyi.

Závěrem si dovoluji Miloši Formanovi popřát k významnému životnímu jubileu vše nejlepší a vyslovit velké přání, aby se někdy zase znovu posadil do režisérského křesla. Podle všech dostupných informací se světový režisér těší výtečnému zdraví a rodinné spokojenosti se svou o 33 let mladší ženou Martinou a druhými dvojičky Andrewem a Jamesem, takže uskutečnění mého přání by nemuselo být tak nereálné. ■

FOTO WIKIPEDIA

300 let od narození císařovny Marie Terezie jediné vládnoucí ženy na českém trůně (2 dok.)

Jana Fafejťová

Shrňme-li, pak ve svých 23 letech usedla Marie Terezie na trůn a téměř od tohoto okamžiku ji provázely války dalších 23 roků. Získala slušné vědomosti o vojenské strategii a stala se velice obdivovanou, kdykoli přijížděla mezi svá vojska.

I přes hrůzy válek si dokázala užívat života a naplnit ho jako pravá žena a matka. Se svým mužem, kterého opravdu milovala, měla 16 dětí, 11 dívek a 5 chlapců, z nichž se 9 dožilo dospělého věku. Za poměrně velkou umrtností stály právě neštovice. V Anglii v té době už existovalo spásné očkování, ale z dosud neznámých důvodů je Marie Terezie odmítala. Nad množstvím dětí zůstává rozum stát, případ to byl v dějinách zcela ojedinělý. Každopádně je třeba dát v souvislosti to, že Marie Terezie měla děti ve svém dospělém věku a nikoli jak bývalo zvykem, že děti měly děti, byla fyzicky zdravá a zřejmě i hygiena při narození a pak v šestinedělí byla u jejího dvoru na lepší úrovni.

Asi nejznámějšími jsou její tři děti Josef II. – pozdější císař, Leopold II. – též císař, a Marie Antoinetta – francouzská královna, jejíž život ukončila gilotina. Po celý život trvala Marie Terezie na tom, že rodina musí být na prvním místě a že výchově dětí je věnována značná pozornost. U jejího dvora si moc na protokol nehráli. Ona sama nikdy neměla oddělenou ložnici, děti vykonávaly drobné domácí a ruční práce, k sobě samým a i k veškerému služebnictvu se od nich vyžadovalo slušné chování. Mnoho pozornosti zasvětila tomu, aby své děti dobře provdala či oženila. Zde byla značně nesmlouvavá, na mysl měla hlavně rozšiřování území a získání další prestiže a eventuálního potřebného vojenského spojení. Vyslouchala si označení „tchyně Evropy“. Pouze jediné své dceři Marii Kristýně, kterou také nejvíce milovala, povolila provdat se z lásky. Celý život si dopisovala se všemi svými dětmi a dbala na to, aby zprávy chodily pravidelně i od nich. Trvale svým dětem dávala rady do života. Na každé vnučce se nesmírně těšila, už se nedá zjistit, do jaké míry to byla radost, že rod nezaniká, či nefalšovaná radost lidská.

Byla ve všem neuvěřitelně vytrvalá. Když zjistila, že její muž není schopen ji ve vládařských povinnostech prakticky v ničem zastat, začala z něho vytvářet do-

konalého rokokového kavalíra, neb ke kavalírství měl asi nejbližší. Zároveň si povšimla, že se dobře vyzná ve finančních transakcích vedoucích k množení majetku a že je nesmírně šetrný. Postupně si z něho vytvořila jakéhosi vlastního ministra financí a dokonce i svého bankéře. Předávala mu do správy majetek české, uherské i rakouské, z kterých František Štěpán dokázal získat nebyvalý prospěch. Jím zřízané hospody, pivovary, hamry, manufaktury, neznaly slovo ztrátovost.

Při všech svých válečnických a rodinných obrovských aktivitách si našla ještě dostatek síly na to, aby nejrůznějšími reformami změnila svou říši na centralisticky řízenou s absolutistickou mocí. Reformy se týkaly mnoha oblastí, zejména armády, státu, správy, financí, daní, jednotné měny, jednotných váhových a délkových měr, vzniku tereziánského katastru půdy, manufakturního rozvoje, budování nových silnic, zavedeno bylo sčítání lidu,

ve školství povinné vzdělávání a další. V reformách pak pokračoval syn-císař Josef II., předešlým svým náboženským tolerančním patentem a zrušením nevolnictví. Po jeho smrti mnohé z reformem ztroskotaly. A jaký vlastně byl její největší celoživotní nepřítel Fridrich II.? O pět roků starší Fridrich Marii Terezií přežil o 6 roků, byl vychován v rodině, kde vládl naprosto despotický otec. Syna vychovával jako týrané dítě. Chtěl, aby z něho byl dokonalý vojevůdce, což se také povedlo. Zajímavé bylo, že hrubost otce nezanechala na Fridrichovi vliv, a to díky vzdělané a jemné matce. Stal se z něho romanticky smýšlející, vysoce vzdělaný, nadaný, jemný kultivovaný člověk obdivující život u francouzského dvora. Ovšem i otcova výchova udělala své – z Fridricha se stal mistr polní vojenské taktiky. Jeho osobnost lze charakterizovat jako voják-vzdělanec. Známý je jeho citát: „Kdyby začali moji vojáci myslet, nezůstal by z nich v armádě jediný.“ Války, kterými trvale procházel, však měly za následek jeho pozdější cynismus, zahořklost a rychlou ztrátu jeho pohledného vzhledu. Možná, že ho měla Marie Terezie poznat v první části jeho života, a v nadšence řečeno, mohli spolu mít i Slezsko.

Za zmínku stojí ještě další skutečnost, a tou je hluboké přátelství Marie Terezie s ruskou carevnou Alžbětou I. Byla o 8 roků starší, pocházela z rodu Romanovců. Byla to velmi pozoruhodná žena, laskavá a moudrá. Za své vlády, podobně jako Marie Terezie, provedla celou řadu reforem v hospodářství, kultuře a školství Ruska. Byla nejoblíbenější ruskou panovnicí. Marie Terezie neodmítala ani přátelství s pozdější ruskou panovnicí Kateřinou II. Velikou. Ta toho sice pro rozvoj Ruska moc neudělala, všechny její naplánované reformy skončily pouze na papíru anebo u „Potěmkinových vesnic“, ale pro Marii Terezií představovalo Rusko mocného možného spojence, a tak dobře vycházela i s jeho panovnicí. Všechna ta ženská přátelství byla více než zajímavá. A všem dala základ válka, většinou sedmiletá proti Fridrichu II. Asi křehká ženská stvoření nejsou jen fyzicky krásná, ale mají v sobě kdesi ukryté i další vlastnosti jako cílevědomost, smélost,

umíněnost a těmi bojují, jak nejlépe to jde.

A to už je vše, jen připomínám, že letos vzpomínáme 300 let od narození Marie Terezie, která nikdy neměla oficiální titul císařovna, pouze císařovna-manželka. Byla však českou a uherskou královnou, a po dobu své vlády vytvořila silné, moderní, absolutistické Rakousko, ať se nám to líbí nebo nelíbí. Jako česká královna byla první a poslední ženou, které se této hodnosti dostalo.

Prameny: Egghardtová: Děti Marie Terezie, Etlstorfer: Marie Terezie - soukromý život, Bilek: Bílá místa české historie, kolektiv autorů: Dějiny země Koruny České, Čechura, Hlavačka: Muži a milenci českých královen, internet ■

OBR. WIKIPEDIA: MALBA JEAN-ETIENNE LIOTARD: MARIE TEREZIE HABSBURSKÁ

nádech po-
cení. Což
protože ži-
cii, tedy v
mos, popu-
je. Ale dneš-
kého slo-
še zname-
lid se rovná
nepouče-
dený dav...
mohlo vy-
lární politik
aga v dneš-

DEMAGOG

Eva Firlová

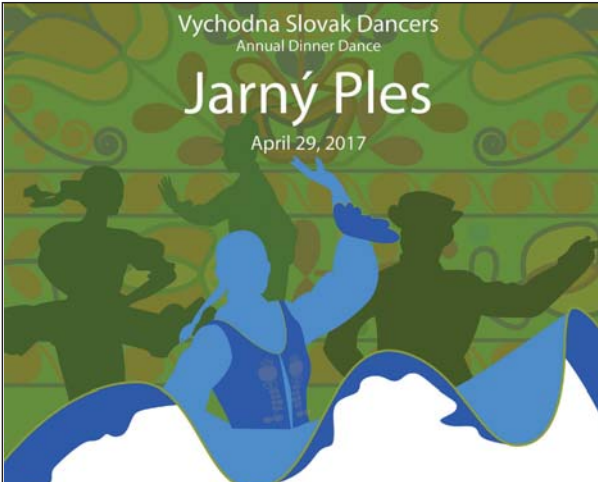
Když se historikové snaží dopátrat nějaké záhady v historii, tak sledují, kdy nastal zlom v chování sledovaných lidí. Přibližně každých dvacet let vjde nový životopis Gaia Julia Caesara. Pisatel samozřejmě (ačkoliv by to profesionální historik nepřipustil ani před sebou samým) vnáší do svého psaní názory a předsudky své doby. Dá se říct, že do dvacátého století byl Caesar nesmírně obdivován jako čilý muž akce. Ale dvacáté století vidělo příliš mnoho čilých mužů akce, kteří působili ničivě jako epidemie moru, takže teď je spíše zpodobňován jako dravý imperiálista, který se snažil urvat slávu a kořist dobytým těch chudáků galských kmenů. Ač dotyčné galské kmeny se plně mlátily mezi sebou a nebyly žádní chudáci. Daleko méně se píše o Caesarově nesmírné výkonnosti, jeho velkém talentu a jeho popularitě. Jak se stal Caesar populární, tedy oblíbený u lidu? Caesar přece pocházel z aristokratické rodiny. Svůj původ odvozoval od Aeneas, uprchlíka z Tróje, a od Romula, tedy byl z rodiny zcela na vrcholu aristokratického Říma. Jeho předkové vládli v Alba Longa, odkud Romulus a Remus založili Řím. Dá se říci, že nebylo vznešenější rodiny v Římě, než byli Juliové. Na druhé straně, nejblíže rodina Gaia Julia Caesara byla chudá. Sám se narodil v Subure, římském slumu, v čínžáku. Když měl 15 let, jeho otec zemřel a na něj připadla starost o rodinu, matku i obě sestry. Podle svého původu se měl přiřadit k aristokratické straně a pomoci různých Claudií, Cornelií a Aurelií by měl dosáhnout úřadu. Ale Caesar se naopak spojil se stranou Populárů, stranou

Mohlo by se zdát, že u výše uvedených politiků je snadné hodnocení po více než dvou tisících letech a že je daleko těžší předpovídat, jaká bude vláda politického amatéra, laič popularity prezidenta Trumpa. Podle průzkumu popularita prezidenta Trumpa stoupá a burza dosahuje rekordních výšek. Zde by mělo přijít ke slovu staré římské přísloví „vox populi, vox dei“ (hlas lidu, hlas boží). Bude Trump Perikles, Kleon, nebo Caesar? Čas ukáže, zatím na to měl jen dva měsíce. ■

Vychodna Slovak Dancers
Annual Dinner Dance

Jarný Ples

April 29, 2017

Adults \$40
Students (21 & under) \$30
Children (12 & under) \$15

Doors Open at 6:00 pm • Dinner at 7:00 pm
Performance by Vychodna Slovak Dancers
Dancing to the DD Band

Sts. Cyril & Methodius Church Hall
5255 Thornwood Drive, Mississauga, ON

For Tickets Contact

Veronica Brazina: 647-680-3115 • Paul Cíak: 416-575-3227 • Dusan Dorich: 416-806-4420
or email info@vychodna.com

www.vychodna.com

NOCTURNES IN THE CITY PRESENTS:

**RADIM
ZENKL**

*Mandolin
Artistry*

**MIRO
LETKO**

Sunday
MARCH 26
PRAGUE RESTAURANT
(MASARYKTOWN)
5:00 PM

TICKETS: \$25.00 at the door

info: 416 4817294

www.vstupenky.ca www.nocturnesinthecity.com

Webová stránka MMI: www.masaryktown.ca

CO S ELITAMI... (2. dokončení)

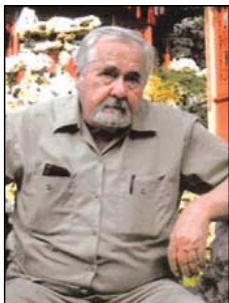
Ota Ulč

Přistáváme na ostrově Efate, nikoliv největším, ale nejdůležitějším. Tam totiž byla Vila, hlavní město respektive hlavní vesnice kondominia..

V malém hotelu většinu pokojů měli rezervováni právníci. "Už jsem tady dvacet let, ale za půl roku jedu domů. Jsem z Winterthuru. Už to tady není ono. Pět set společností se tady registrovalo, přibýlo patnáct advokátů a šest bank. Ceny pozemků vzrostly až stonásobně. Ne, jedu do Švýcarska, naposled jsem byl doma v šestadvacátém." Tak promlouval lysý aktér ve velkých dřevěných, ne právě nejnovějších justičních prostorách.

Joint Court nesoudil všechno či každého. Trestal případy, když domorodec ublížil bílé tváři, nikoliv však naopak. Anglickou facu černouškovitě řešil jiný, totiž stoprocentně britský soud, a podobnou událost, vytaženou galskou pěstitelkou, vyřídila výlučně francouzská spravedlnost. Tak to

už bychom měli soudy tří. Ještě jich pár zbývá. Facky mezi Melanéasy zvažují jiná instituce kondominia zvažují.

ná Native Court (Domorodý soud). Soudce neměl paruku, pouze knírek a krátké kalhoty. U kondominiálního volantu seděli dva šoféři, jeden z nich šlapal na plyn, druhý brzdl, každopádně jim to

jelo z kopce a nabývalo na rychlosti.

Většina ostrovanů se aspoň nominálně pokládala za křesťany, všelijaké animisty a vyznavače tzv. cargo cult. Křesťanství se zasloužilo o pokrok. Zajímavé bylo kázání presbyteriánského faráře Freda Kalo. Jako hlavní zaslouhy zdůrazňoval zrovnoprávnění žen a odbourání strachu. Ženy s údělem otrokyně. Novorozeňata, pokud nebyla po meči, se houfně zahazovala. Vdovy se pohřbývaly za živá. Ženy se také jedly.

Měřítkem hodnot jsou prasata, respektive prasečí kly. Čím víc klů, tím větší společenská prestiž. Vepří nebo aspoň jejich kly slouží k výměnnému obchodu. Užívá se jich také jako platidla při nakupování manželek. Taková nevěsta nepříjde lacino. Na rozdíl od Šalamounových ostrovů, kde vládní vyhláška určila 75 dolarů jako cenový strop, na Nových

Hebridách musel ženich platit až desetkrát tolik. Těžko pak posoudit, zda k zavedení kromobýčejné zvyklosti nepřispěla též nevole nad tak vysokým výdajem. Při svatbě totiž vezme ženich kamen a jím zasáhne nevěstin chrup. Tím jím vyrazí přední zoubky ke zdůraznění jejího původu. Někteří tito estéti se svými drazé nabytými polovičkami zacházejí šetrněji: opatří si klacíček, ten přiloží ke chrupu, kamenem pak přední zoubky vyviklají a vytáhnou. Vyvolávání představ středověkého mučení. Ale jak už to v životě bývá, když později potkáte pět takových výsledků, každý s parádním výmlatem, původní unikát utrpí v množství a pozorovatel takovou dentální metamorfozu třeba už vůbec ani nezaregistruje.

V onom 800 mil dlouhém archipelagu Vanuatu se zhruba 80 ostrovů o celkovém rozsahu 12.000 km2 jsem už delší dobu nebyl, ona hlavní vesnice Port Vila se rozmohla na město 36.000 obyvatel, 85 % z nich jsou jacisti křesťané, z kondominia se stala republika Vanuatu s nelichotivým hodnocením "Nejméně vyvinutý členský stát OSN." Živí se zejména

zemědělstvím a mezinárodně v podstatě podvodným, ale přece jen nikoliv protizákonným počináním: Vanuatu se stalo státem tzv. flag of convenience, - "vlajkou vhodnosti" - daňovým unikem a rájem pro 1000 zahraničních společností včetně 60 bank. Z jejich tamější registrace se státní kasa ročně obohatí o nejeđen milion dolarů.

Takové tedy zůstává dědictví původních elit britských a francouzských s úplně jinými představami, jak by se měl uspořádat život tolik odlišných domorodců.

Elity zpravidla netrpí za své omyly, které způsobily. Teď se Evropa prapodivně potýká se svou refugee crisis. Jaký bude dopad německé kancléřky Merkelové a jejího slibu otevřené náruče pro milion prchajících mohamedánských zájemců? Po tomto otázníku aby následovalo conundrum - onen záhadný dopad, k němuž dojde v případě, že pokus o svržení establishmentu se povede, elita svržena bude a vítězové se stanou součástí nové elity a při té příležitosti aby i splnili s veterány, úspěšně přeživšími svou původní porážku. ■

Czech That Film Festival soon coming to Toronto

► April 27th - May 1st 2017

Consulate General of the Czech Republic is happy to announce that for the first time in its six years history, Czech That Film Festival is coming to Toronto. The Festival will take place between April, 27th and May, 1st at the Revue Cinema in Toronto. The Festival presents the great selection of six recent Czech movies. Further, internationally renowned Czech director Jan Hřebejk (one Academy Award nomination), will present his movie Teacher at the official opening evening on April, 29th.

VENUE: REVUE CINEMA, RONCESVALLES AV. 400, TORONTO

DATE: APRIL, 27TH - MAY, 1ST, 2017 ALL MOVIES WILL BE SCREENED WITH SUBTITLES!

You can find below the films to be screened. Final schedule coming soon - follow the web of the Consulate or Revue Cinema. All movies will be screened with subtitles!

LÍDA BAAROVÁ / THE DEVIL'S MISTRESS
Biography, Drama, History, director: Filip Renč, screenplay: Ivan Hubáč Berlin, 1934. It's the dream of everyone involved in filmmaking: to

work at the „Hollywood of Europe“, the Babelsberg Film Studios outside of Berlin. Though already well-known in her native Czechoslovakia, ambitious young Czech actress Lída Baarová has just obtained her first screen role in a major feature film. She knows she can only make a real acting career in Germany, however, she yet doesn't know the price she will have to pay...

KOBRY A UŽOVKY / THE SNAKE BROTHERS

Comedy, Drama, director: Jan Prušinovský, screenwriter: Jaroslav Žváček Brothers Grass Snake and Cobra live in a small Czech town not far from Prague. Coming from a dysfunctional family, they both feel unable to build up a life to be satisfied with. Grass, who is almost forty, unemployed and still without a girl, can't escape from the shadow of his druggie and troublemaker brother Cobra. Things seem to change for Grass Snake when all at once he gets the opportunity to be part of a promising business and starts a relationship with the waitress of a local pub. It is just then when Cobra and his addiction show up in his life once more to put him on the verge of losing everything he achieved. But this time he is determined to not let anybody or anything stop his last chance in life to be happy and he decides to teach his brother a life lesson he should never forget... A lesson that uncontrollably turns into a nightmare...

THE TEACHER / UČITELKA

Comedy / Drama, director: Jan Hřebejk, screenplay: Petr Jarchovský Since the arrival of the new teacher, Maria Drazdechova, to a Bratislava suburban school in the year of 1983, life has turned upside down for students and parents. The conviction of the teacher's corrupted behaviour and one of the students' suicide attempt that could be related to

that matter, makes the school Principal call the students' parents for an urgent meeting that will suddenly put the future of all the families at stake. They are asked to sign a petition to move Miss Drazdechova out of the school. The teacher's high connections within the Communist Party makes everyone feel threatened, but at his point they have no choice but to make a decision: will they dare to go against Miss Drazdechova and stand up for what they believe in at any risk, or will they just remain silent and let things be?

POLEDNICE / THE NOONDAY WITCH

Drama / Horror, director: Jiří Sádlek, screenplay: Michal Samir A story of Eliška and her daughter, starting a new life in a remote house with the 'father away on business', as the mother claims. After the lie is disclosed, their relationship begins to wither. At that time, the mythical Noonday Witch begins to materialise. She is coming closer and closer and the question is posed: is the danger real or is it all in the mother's crumbling head?

TEORIE TYGRA / TIGER THEORY

Adventure, Comedy, Drama, director: Radek Bajgar, screenwriter: Radek Bajgar, M. Zlatníkova The last drop for Jan's resolution is the voluntary death of his father-in-law, whose strength and patience ran dry. Grandma made decisions about Grandpa's life, old age as well as the funeral. Jan is sure that he and his wife Olga are on the same route. He recalls his past life when he used to have his own will and dreams and he wants to live again with dignity and freedom. He longs to control his own life again. And his solution is escape from the present life. In this movie we watch, in parallel, the fates of Jan's married daughters Olinka and Alenka and his sons-in-law Erik and Pepík.

JÁ, OLGA HEPNAROVÁ / I, OLGA HEPNAROVÁ

Biography, Crime, Drama, Director: Petr Kazda, Tomáš Weinreb, screenplay: P. Kazda, T. Weinreb Olga Hepnarova was a young, lonely lesbian outsider from a coldhearted family who couldn't play the part society desired of her. Her paranoid self-examination and inability to connect with other people eventually drove her over the edge of humanity when she was only twenty-two years old. The film shows the human being behind the mass murderer without glorifying or downplaying the terrible crime she committed. Guided by her letters we delve into Olga's psyche and witness the worsening of her loneliness and alienation as we reconstruct the events that led up to her disastrous actions. Evil is part of being human. Although the story is set in the 1970ies, young people worldwide today still face problems of not belonging, being different, and being bullied because of race, gender or sexual orientation. ■ GK ČR TORONTO

FOTO WIKIPEDIA

KAŽDÝ MĚSÍC JEDEN, V NEDĚLI O TŘETÍ

Patříte-li k milovníkům filmu, zejména klasického, připravili pro vás organizátoři EUFF Classics řadu starších snímků, které můžeme zhlédnout zdarma v The Royal Cinema, 608 College St. v Torontu. Přehled filmové nabídky a rezervace vstupenek na: <https://www.universe.com/explore?li=43.7712%2C-79.2144&query=film>.
BŘEZEN 26. - A Touch of Spice, **DUBEN NE 30.** - The Shop on Main Street, **KVĚTEN 28.** - Good Bye Lenin, **ZÁŘÍ 24.** Torblemaker, pokaždé v neděli od 15.00 (do 17.00) h. **VSTUP ZDARMA**, kdo dříve přijde, dříve se usadí. Přiveďte také svoje přátele.
 (EUFF připravuje pravidelný podzimní festival v termínu 14.-28. listopadu a opět nabídne nejlepší snímky ze 27 zemí Evropské unie.)

Sunday, 30 April, 2017 3pm | SLOVAKIA | 1965 | 128min
 Awards and Festivals • Academy Award for Best Foreign Language Film in 1966. Book your seat now! Original Title: Obchod na korze, Country: Slovakia, Director: Ján Kadár, Elmar Klos, Cast: Ida Kaminská, Josef Krónér, František Zvarík, Hana Sivková, Martin Gregor, Language: Slovak, Runtime: 125 minutes, Release Date: 1965, Awards and Festivals, Academy Award for Best Foreign Language Film in 1966
 An inept Slovak peasant is torn between greed and guilt when the Nazi-backed bosses of his town appoint him "Aryan controller" of an old Jewish widow's button shop. Humor and tragedy fuse in this scathing exploration of one cowardly man's complicity in the horrors of a totalitarian regime. Made near the height of Soviet oppression in Czechoslovakia, The Shop on Main Street features intense editing and camera work which won it the Academy Award™ for Best Foreign Film in 1965. ■

LIMONÁDOVÝ JOE: MARCH 29 AT 7 P.M. @ 81 ST. MARY STREET, TORONTO

Vážení přátelé,
 dovolujeme si Vás pozvat na promítání filmu uvedeného dr. Jonathanem Owenem, autorem knihy Avant-garde to New Wave. Czechoslovak Cinema, Surrealism and the Sixties:

Limonádový Joe aneb Koňská opera, scénář: Jiří Brdečka, Oldřich Lipský; vedoucí výroby: Jaroslav Jilovec; umělecká spolupráce: Jiří Brdečka; režie: Oldřich Lipský.

Dear all, We would like to invite you to a screening of Lemonade Joe, or the Horse Opera, a 1964 Czechoslovak musical comedy film, directed by Oldřich Lipský and written by Jiří Brdečka, based on his novel and stage play. The evening will be introduced by Dr. Jonathan L. Owen author of the book: Avant-garde to New Wave. Czechoslovak Cinema, Surrealism and the Sixties.

Těšíme se na shledanou, **March 29 at 7 p.m.** We will meet at Brennan Hall 200 (250 cap) – BR, 81 St. Mary Street, Toronto, ON, Canada M5S 1J4 (Veronika Ambros, Associate Prof. PhD U of T)

▶▶▶ TÝDENNÍ POBYT DĚTÍ S VÝUKOU ČEŠTINY NA TÁBOŘE HOSTÝN

V týdnu 23.-29. července plánujeme týdenní intenzivní výuku češtiny pro děti od 6 do 12 let.

Tábor bude otevřený po rodinné dovolené s tím, že rodiny, které chtějí přihlásit své dítě/děti do letní školy, mají přednost.

Děti by byly v péči zodpovědného dospělého (rodiče, prarodiče apod.) a zúčastňovaly by se výuky 3-5 hodin denně. Přesný rozvrh by byl stanoven podle počtu dětí, jejich schopností a také podle počasí. Cena pobytu bude sta-

novená podle požadovaných služeb – vyjednáváme možnost stravování (plné nebo částečné) a eventuelního prodloužení pobytu dětem, které již budou na táboře týden předtím. Počet míst je omezený, dejte co nejdříve vědět.

Kontakt: Kateřina Kwasniaková, katerinakw@hotmail.com, a Andrea Laroque, andrealaroque@centrum.cz. Dotazy zodpoví Alena Martinů (514)484-6177, amartinu@yahoo.com. (AM)

☐ KŘÍŽOVKA PRO VOLNOU CHVÍLI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80																				

UŽITEČNÉ ADRESY

VELVYSLANECTVÍ ČR v KANADĚ
Velvyslanec PAVEL HRNČÍŘ
251 Cooper St., Ottawa
ON K2P 0G2
Tel: (613) 562 3875
Fax: (613) 562 3878
E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz
Web: www.mzv.cz/ottawa

VELVYSLANECTVÍ SR v KANADĚ
Velvyslanec ANDREJ DROBA
50 Rideau Terrace, Ottawa
ON K1M 2A1
Po-Št 8-16.15 h., Pia 8-15.00 h.
Tel: +1(613)749 4442 ex. 101
Email: andrea.dankaninova@mzv.sk

GEN. KONZULÁT ČR v TORONTU
Generální konzul IVAN POČUCH
2 Bloor St. W. suite 1500, Toronto
ON M4W 3E2
Po Út Čt Pá 9.00-12.00
Tel: +1(416) 972 1476
Fax: +1(416) 972 6991
Email: toronto@embassy.mzv.cz
Nouzové linky: +1 (647) 282 8119
+1 (647) 406 9221
Web: www.mzv.cz/toronto

HONOR. GK ČR CALGARY
Hon. konzul JERRY JELÍNEK
Suite 303-6707 Elbow Drive SW, T2V0E5
Calgary
ST 14.00 - 18.00
Tel: +1403/269 4924, 269 6090
Fax: +1403/259 4533
Email: Calgary@honorary.mzv.cz
jelinek@terramanagement.com
Konz.působnost obvodu: prov. AB
Časový posun: -8 hod

HONORÁRNÍ KONZ. ČR MONTREAL
Hon. konzul HÝNEK ŽIKOVSKÝ
2020 2020 Bld. Robert-Bourassa,
Suite 1920, H3A 2A5 Montréal, Québec
PÁ 10.00 - 12.30 předem dohodnout
Tel: 1(514)316 4383
Email: montreal@honorary.mzv.cz
Konzulární působnost: prov. Québec
Časový posun: -6 hod

HONORÁRNÍ KONZ. ČR VANCOUVER
Hon. konzul a ved. úřadu:
KAREL VEČEŘA GALLAND
Suite 1700- 200 Granville Street, Vancouver,
BC, V6C 1S4
PÁ 13.00 - 15.00 předem dohodnout
Telefon: 1(514)316 4383
Fax: 1(604)662 4544
E-mail: kgalland@ecofluid.com
Konzulární působnost: provincie Britská

Kolumbie kromě Vancouver Island
Časový posun: -9 hod

VELVYSL. KANADY v PRAZE
Ve strunách 95/2, 160 00 Praha 6
Tel: (+420)272 101 800
Fax: (+420)272 101 890
Email: canada@canada.cz
Web: www.canada.cz

ČSSK v KANADĚ
PO Box 564, 3044 Bloor St. W.
Toronto ON M8X 2Y8
Tel: (416) 925 2241
Fax: (416) 925 1940
Porady a ověřování dokladů:
Email: ustredi@cssk.ca
toronto@cssk.ca
Web: www.cssk.ca
Torontská pobočka (416)762 6846

ŘÍMSKO-KATOLICKÝ KOSTEL
S.V. VÁCLAVA
P. ThLic. Mgr. TOMÁŠ KÁNA Th.D.
496 Gladstone Av., Toronto ON
M6H 3H9
Tel: (416)532 5272
Fax: (416)516 5311
Email: t.kana@seznam.cz
Web: www.katolik.ca

SLOV. EV. KOSTOL SV. PAVLA
Rev. LADISLAV KOZÁK
1424 Davenport Rd., Toronto
ON M6H 2H8
Tel: (416) 658 9793
Email: lpkozak@sympatico.ca

RÍM. KAT. KOSTOL SV. CYRILA
A METODA, farář JOZEF VAŇO
5255 Thornwood Dr., Mississauga
ON L4Z 3J3
Tel: (905) 712 1200
Fax: (905) 712 0974

DEPT. OF SLAVIC LANGUAGES
UNIVERSITY OF TORONTO
Alumni Hall, 121 St. Joseph St.,
Room 405, Toronto, ON M5S 1J4
Associate prof. Veronika Ambros
Tel: (416) 926 1300 ext. 3200
Email: veronika.ambros@utoronto.ca

CZECH EVENTS NETWORK
PRO KANADU, USA & MEXIKO
Řídí LUBOMÍR NOVOTNÝ
909 Bay Street, Suite 1006
Toronto, Ontario M5S 3G2
Tel/Fax: (416)929 3432
Email: novotny@gmail.com
www.czechevents.net

HONORÁRNÍ KONZULÁT VE VICTORII OD 1. DUBNA 2017

Honorární konzulát ČR ve Victorii zahájí svou
činnost 1. dubna 2017, jeho působnost je na
území Vancouver Island.
Honorární konzul ČR JIM H. REED
(obchod a ekonomické vztahy)
2555 Cotswold Road
Victoria, BC, V8R 3S3
Telefon: 1(250)360-7418
E-mail: jim.synachor@gmail.com
schůzka pouze na základě objednání

Hon. vicekonzulka ČR LENKA STORZER
(konzulární agenda a pomoc občanům ČR)
1652 Mountbatten Place
Victoria, BC, V8S 5J9
Telefon: 1(250) 888 1974
E-mail: victoria@honorary.mzv.cz
ST první v měsíci 12:00 - 15:00 h.
na základě objednání (mailem, telefonicky),
v případě nutné záležitosti je možné domluvit
schůzku i na jiný termín.

NEW HOMELAND – CZECH AND SLOVAK (EVERY THIRD WEEK)

vydává Masaryk Memorial Institute, Inc., 450 Scarborough Golf Club Rd.,
Toronto, ON M1G 1H1. Řídí tiskový výbor MMI.
Archiv na webu www.masaryktown.ca

Redakce si vyhrazuje právo příspěvek zkrátit, redakčně upravit a rozhodnout o jeho
event. nezařazení. Z předplatného nevyplývá předplatiteli nárok na umístění jeho
článku v novinách. ■ Anonymy neotiskujeme. ■ Předplatné se automaticky prodlužuje,
není-li odběratelem písemně zrušeno.
Názory prezentované v uveřejněných příspěvcích nemusí vyjadřovat stanovisko redakce
ani vydavatele, MMI. Nevyžádané rukopisy a fotografie redakce nevrací. ■ Redakce
neposkytuje žádné informace o autorech.

Redakční rada: Barbara Sherriffová (konzultantka jazyka anglického), Jiří Grosman a
Miloš Krajný (Toronto), Josef Skála a Jiří Adler (Vancouver), Alena Martinů (Montreal),
Eva Fířlová (konzultantka jazyka českého, Sudbury).

Masarykův ústav (MMI) je nevýdělečná (not profit) organizace. Jejím posláním je
udržovat české a slovenské kulturní tradice a obhacovat tak život kanadské veřejnosti.
■ Kancelář Iva Ječmenová tel: (416)439-4354 (UT, ST, CT), office@masaryktown.ca
Roční předplatné: Kanada \$ 61 CAD, USA \$ 83 USD, ostatní \$ 110 US. Seky zasílejte
laskavě na adresu ND nebo MMI. Ceny inzerátů sdělíme na požádání.

Tyto noviny byly vybrány Národní knihovnou ČR jako kvalitní zdroj, který by měl být uchován
do budoucna a stát se součástí českého kulturního dědictví. Stránky jsou archivovány
několikrát ročně a jejich záznam je součástí České národní bibliografie a katalogu NK ČR.

■ Šéfredaktorka a grafická úprava Věra Kohoutová Mobil (647)770 1713
Pište vera.toronto@gmail.com

**MMI JE NOSITELEM MASARYKOVY CENY UDĚLENÉ ČSSK
V KANADĚ V ROCE 2007 a LAUREÁTEM CENY MZV ČR GRATIAS
AGIT Z ROKU 2014**

Předplatné novin odešlete
na tuto poštovní adresu:

Roční předplatné:
Kanada \$ 61 CAD
USA \$ 83 USD
ostatní \$ 110 USD

MMI NOVY DOMOV
450B Scarborough Golf Club
Rd. Toronto ON
M1G 3V7 CANADA

Tel: (647)770 1713

V ČESKÉ REPUBLICCE:
Komerční banka, a.s.,
Spálená 51, 1121 Praha 1
Účet: Masaryk M.I. Canada
Číslo účtu: 400 144-011/0100

NOVÝ DOMOV - OBJEDNÁVKA PŘEDPLATNÉHO

O Věk do 60 let O nad 60 let O nad 70 let O nad 80 let

Nový odběratel O do 60 let O nad 60 let O nad 70 let O nad 80 let

Předplatné Nového domova \$

Dar tiskovému fondu MMI \$ Přikládám šek na \$

Jméno a příjmení

Adresa

Poštovní kód Telefon

Email

Šek zašlete laskavě na adresu:
MMI Nový domov, 450B Scarborough Golf Club Road, Toronto, ON,
M1G 3V7

Roční předplatné: Kanada \$ 61 CAD, USA \$ 83 USD, ostatní \$ 110 USD.
Za laskavé dary dárcům předem upřímně děkujeme.
Info redakce: vera.toronto@gmail.com, tel. (647)770-1713
office MMI: office@masaryktown.ca, tel. (416)439-4354

UNIGLOBE
Enterprise Travel

MEMBER OF: IATA TICOCA CTA
1810380

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

Tel: 416 504 3800
Toll Free: 1 800 825 7577

Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

1221 Yonge Street (at Summerhill Ave.)
Toronto

INTERNATIONAL TRAVEL

**Travel with confidence,
Travel with us!**

Your next vacation is waiting for you Building memories, one vacation at the time...
Call us today and let us help you with your next vacation planning. We will help you build those memories with luxury and adventure cruises, romantic honeymoons packages, safaris, exotic island getaways and tours. Fulfill your travel dreams with your next trip.

Contact us today for our comprehensive and up-to-date specials so we can narrow your choices for your perfect vacation.

We are looking forward to making your next trip a memorable one, so CONTACT US TODAY and you can get packing!

Air Canada Rouge has introduced flights to Prague, Budapest, Kosice, etc.
Reminder: As of March 15, 2016 the eTA (Electronic Travel Authorization) is in effect for visitors to Canada. Please visit: www.canada.ca/eta

Our address: 600 Sherbourne St., Suite # 301, Toronto Ontario
(across the street of Sherbourne Subway Station)
Very convenient location with subway access or parking behind the building

Please call us: (416)922-7775 or 1-877-922-8775
cell: (416)939-6118

Email to: agatha@intertravel.ca or intertravel@rogers.com
Follow us of Facebook: www.facebook.com/intltravel
Website: www.intertravel.ca

**TRAVEL WITH CONFIDENCE,
TRAVEL WITH US!**

TICO Registration # 50016556

ZÁSIELKY NA SLOVENSKO BALÍKY DO ČESKÉ REPUBLIKY

POLIMEX

BY SEA: \$3/KG
plus delivery fee*

**PARCELS TO SLOVAKIA,
CZECH REPUBLIC**
and other European countries

BY AIR: \$7/KG
plus delivery fee*

Call 1-866-POLIMEX (765-4639) or visit WWW.POLIMEX.COM
for details and parcel drop off locations across Canada.

OUR OFFICE LOCATIONS

TORONTO
141 RONGESVALLES AVE
TORONTO
(416) 537-0000

MISSISSAUGA EAST
3615 DIXIE RD. UNIT 11
MISSISSAUGA
(905) 238-6683

MISSISSAUGA WEST
3145 DUNDAS ST. WEST
UNIT 6, MISSISSAUGA,
(905) 820-8800

SCARBOROUGH
3482 LAWRENCE AVE.
SCARBOROUGH
(416) 439-7132

HAMILTON
705 BARTON ST. EAST
HAMILTON
(905) 312-8200

BRAMPTON
190 BOVAIRD DR. WEST
UNIT 59, BRAMPTON
(905) 451-0606

WE OFFER PARCEL PICKUP FROM WITHIN THE GTA**
*Prices subject to change without notice. Prices may differ outside of the Greater Toronto Area. **Some restrictions apply

ARCHIV NOVÉHO DOMOVA:

<http://blog.novydomov.ca/archiv-noveho-domova/>

DR. LUDMILA SCHUCKOVÁ

dental surgeon

1849 Yonge St.,
suit 409
Toronto, M4S 1Y2 ON

tel: (416)487-7900
email: l.schuckova@rogers.com

Právnícká kancelář
MARTIN ZATOVKANUK

1984 Yonge St, Toronto

647-669-4369

■ martin@zlegal.ca

Z-LEGAL

■ angličtina ■ čeština ■ francouzština

CONSTRUCTION & RENOVATION

MM ROYAL

**647 686 2342
MACIEK**